

Európai
Bizottság

PANORAMA

2017. tavasz / 60. szám

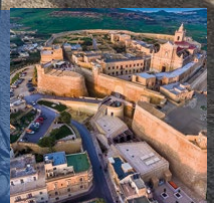
Bulgária és Románia EU-csatlakozásának 10. évfordulóját ünnepli

HATALMAS
POTENCIÁL

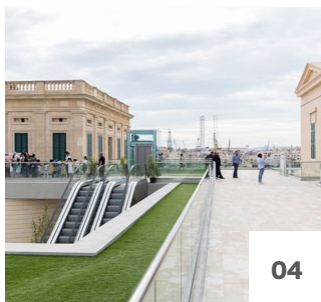
MÁLTA:
AZ UNIÓS
ELNÖKSÉG
ÉS PRIORITÁSAI

Regionális
és várospolitika

PANORAMA

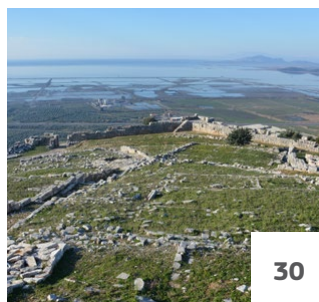
VEZÉRCIKK.....	03	NYUGAT-GÖRÖGORSZÁG SZEBB JÖVŐT ÉPÍT.....	30
MÁLTA ÁTVETTE A TANÁCS SOROS ELNÖKSÉGÉT.....	04	GYORSABB JÓVÁHAGYÁSI RENDSZER A NAGYPROJEKTEK SZÁMÁRA.....	38
BULGÁRIA EU-CSATLAKOZÁSÁNAK 10. ÉVFORDULÓJÁT ÜNNEPLI.....	08	MÚZEUMI ÁTALAKÍTÁS FELLENDÍTI A SPANYOL KULTÚRÁT.....	42
REGIONÁLIS VERSENYKÉPESSÉGI INDEX.....	16	A MAKROREGIONÁLIS STRATÉGIÁK FOKOZZÁK AZ EGYÜTTMŰKÖDÉST.....	44
ROMÁNIA EU-CSATLAKOZÁSÁNAK 10. ÉVFORDULÓJA.....	18	VÁLLALKOZÓK TÁMOGATÁSA LETTORSZÁGBAN.....	50
AZ INDULÓ VÁLLALKOZÁSOK AZ UNIÓS GAZDASÁG KULCSFONTOSSÁGÚ SZEREPLŐI.....	24	HATÁSMÉRÉSI ÚTMUTATÓ DÁNIÁBAN.....	51
SZÁMOTTEVŐ JAVULÁS AZ ESB-ALAPOK VÉGREHAJTÁSÁBAN.....	26	AZ ÉSZTORSZÁGI VÁLLALATOK FELLENDÍTÉSE.....	52
BELGIUM FOTÓKBAN ELMESÉLVE.....	28	PROJEKTEK LETTORSZÁGBÓL ÉS NÉMETORSZÁGBÓL.....	53
		ESEMÉNYNAPTÁR.....	55

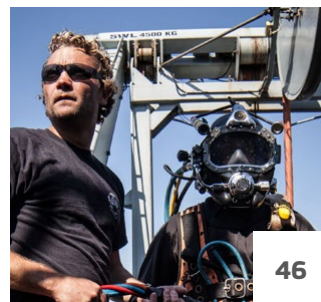
04

18

30

46

Aktuális számunk tartalmából...

A 2017-es év első száma kettős ünnepet harangoz be: Bulgária és Románia 10 éve csatlakozott az EU-hoz, és azóta sok minden megváltozott. A *Panorama* magazin alaposabban szemügyre veszi, hogyan vált ezen országok és állampolgáraik előnyére az uniós tagság. Részletes beszámolóink a hatalmas potenciállal rendelkező nyugat-görögországi régiót veszi górcső alá, ahol a kohéziós politika támogatásával folyamatban van az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedési stratégia kidolgozása.

Egy nemrégiben készült jelentés kimutatta, hogy az országoknak együtt kell működniük az országhatárokat nem ismerő globális kihívások kezelése érdekében. Jelenleg négy makroregionális stratégia működik a gyakorlatban, segítséget nyújtva az uniós és Unión kívüli országoknak abban, hogy egyesítsék erőfeszítéseiket a határokon átívelő kérdésekben.

Interjút készítettünk Dr. Ian Borg úrral, a 2017-es máltai uniós elnökségért és az uniós alapokért felelős államtitkárral, amely-

ben áttekintjük, hogyan kezeli az ország a soros elnökséget, valamint hogyan vált előnyére a kohéziós politikai támogatás.

Egy másik cikkünk a nagyprojektek új, korszerűbb értékeléséről szól, valamint részletesen bemutatja, hogyan használja ki a lehető legjobban Lengyelország az uniós alapok nyújtotta beruházási lehetőségeket.

„Személyes tapasztalatok” című rovatunkban Dánia, Észtország és Lettország szerepelnek, a projekteket képeken keresztül bemutató rovatunk pedig Belgium három régiójára összpontosít.

Kellemes olvasást kívánok!

AGNÈS MONFRET

Az Európai Bizottság Regionális és Várospolitikai Főigazgatósa Kommunikációs Osztályának vezetője

VEZÉRCIKK

Tíz évvel ezelőtt Románia és Bulgária lakossága úgy döntött, hogy részese kíván lenni annak a projektnek, amely kontinensünket az egyenlőség és a szolidaritás jegyében egyesítette. Európába fektették reményüket, és Európa nem okozott számukra csalódást. Napjainkban Románia és Bulgária biztonságosabb és virágzóbb, mint valaha.

Románia, Bulgária és más közép-európai tagállamok nemrégiben egy Varsóban (Lengyelország) kiadott nyilatkozatban ismerték el a kohéziós politika európai integrációban betöltött szerepét. Ez a nyilatkozat egész Európában visszhangot keltett, hangot adva egy egyértelmű ténynek: a kohéziós politika veszélyes világunkban az EU legerősebb pillére az egységet megbontó erők ellen.

Nem szabad azonban meglegedetten hátradőlnünk. A történelem viharaitól távol, az Unió biztonságát nyújtó kikötőjében is fordulhat a sorsunk, ezért éberrel kell őrködnünk. A Római Szerződés aláírásának 60. évfordulóján az alapító atyák nyomdokaiba kell lépnünk, be kell fogunk a szeptet a vitorlánkba, és előrefelé kell kormányoznunk az Európa projektet. A felbukkanó kihívások közepette meg kell őriznünk szolidaritásunkat ahhoz, hogy sikerüljön visszazárnunk a gonosz szellemeket a palackba.

Tudatában kell lennünk annak, hogy a szolidaritás az Unió egyik alappillére. A Római Szerződés aláírását követő hat évtized eredményeit nem azzal értük el, hogy egyenként néztünk szembe az összes bennünket fenyegető viharral, hanem azzal, hogy egyesítettük erőinket. Ezt az összefogást pedig legjobban a kohéziós politika illusztrálja. Ez a politika az európai szolidaritás legerőteljesebb, leginkább észrevehető megnyilvánulása, amely az Unió fő beruházási politikájává vált, javítva az uniós polgárok életkörülményeit.

2017 az évforduló éve, amely egyben kitekintést nyújt a jövőbe. Az értékelés éve, amely nem a kohéziós politika sikerességének értékelésére irányul, hiszen ez a tény már megerősítést nyert, hanem annak felmérésére, hogyan tehetnénk a politikát még hatékonyabbá, és hogyan nyújthatnánk a legtöbbet az európai polgároknak a rendelkezésünkre álló források alapján.

Tesszük mindezt annak érdekében, hogy a 60 évvel ezelőtt elkezdődött – Rómán, Bukaresten, Szófián és számos más állomáson keresztülhaladt – történet folytatódjék. Mert Európának több Európára, vagyis erősebb kohézióra van szüksége. Itt az ideje, hogy elismerjük ezt, valamint a kohéziós politikának az európai projektben betöltött lényegi szerepét. ■

CORINA CREȚU

A regionális politikáért felelős európai biztos

Málta: kicsiny tagállam nagy ambíciókkal

Dr. Ian Borg, a 2017-es uniós elnökségért és az uniós alapokért felelős államtitkár beszámol arról, hogy milyen hatást gyakorol a Tanács elnöksége és a kohéziós politika Máltára és annak lakosságára.

^ A nemrégiben felújított impozáns gozói Citadella.

2017 első félévében Málta 2004-es uniós csatlakozása óta első alkalommal látja el az Európai Unió Tanácsának elnökségét. Hogyan értékeli Málta ezt a lehetőséget?

A Tanács rotációs rendszerű elnökségének betöltése fontos lehetőséget biztosít Máltának arra, hogy e hat hónap során megmutassuk, hogyan tudunk kézzelfoghatóan hozzájárulni az európai projekthez egy olyan időben, amikor a 60 éves múltira visszatekintő EU komoly kihívásokkal néz szembe. Elnökségünk alatt Málta a többi tagállammal együttműködésben képes előmozdítani az uniós menetrend érvényesülését. Szeretnénk hozzáadott értéket teremteni az Unió lakossága számára azáltal, hogy megmutatjuk, milyen előnyöket biztosít országunk polgárainak az, hogy e projekt részesei vagyunk.

Milyen kihívásokkal jár az elnöki feladatok ellátása egy ilyen kis méretű ország számára, mint Málta, és hogyan befolyásolták e kihívások az elnökség prioritásainak meghatározását?

Kis méretű tagállamként Máltának az alacsony létszámú közhivatalnoki kar jelentette kihívásokkal kell megküzdenie. Ez ugyanakkor előnyt is jelent az ország számára, mivel a hivatalok több ügyön is képesek dolgozni, ami megkönnyíti a különböző szakpolitikai területek közötti szinergiák kialakítását. A máltai elnökség prioritásainak felállításakor meghatároztunk néhány kulcsfontosságú területet, és ezekre összpontosítottuk a Tanács vezetésének figyelmét. Ez a következő területeket jelenti:

- ▶ Migráció és menekültügy: Málta Líbiához való közelsége miatt tulajdonképpen a frontvonalban helyezkedik el. Ezen a területen azt szeretnénk elérni, hogy tető alá hozzuk a közös európai menekültügyi rendszer reformját (ezzel együtt a Dublini Rendelet átdolgozását és az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal teljes jogkörű ügynökséggé alakítását), hogy egyenlőbb módon osszuk el a felelősséget a tagállamok között, illetve hogy a téma továbbra is előkelő helyen szerepeljen a politikai napirenden.
- ▶ Az EU közös piacának megerősítése: a sokak által az EU legnagyobb vívmányának tartott szabadkereskedelmi térség tekintetében Málta prioritásai egyebek mellett arra irányulnak, hogy véglegesen véget vessünk a mobiltelefonos barátságdíjaknak, csakúgy, mint a geoblocking elnevezésű gyakorlatnak, amely digitális akadályokat görgeszt az uniós polgárok egy része elé, akik így nem vásárolhatnak árukat és szolgáltatásokat más uniós nemzetektől.
- ▶ Társadalmi befogadás: hangsúlyosan törekszünk arra, hogy a nők egyenlő bánásmódban részesüljenek a társadalmi élet valamennyi területén – nem utolsósorban a munkaerőpiacon –, és fokozzuk a nemi alapon elkövetett erőszak elleni küzdelem érdekében tett erőfeszítéseket.
- ▶ A növekedés elősegítése a tengeri turizmushoz és tengeri áru fuvarozáshoz hasonló területeken: Málta figyelme e téren elsősorban arra irányul, hogy biztosítsa az óceánjainkon folytatott gazdálkodás fenntarthatóságát és hatékonyságát.

Hogyan járul hozzá Máltának a bevándorlási válsággal kapcsolatos tapasztalata az európai válaszlépés kialakításához?

A védelmi költségek egy főre eső aránya Máltán az egyik legmagasabb a világon, tehát amikor nyomást gyakorolunk a közös európai menekültügyi rendszer reformja érdekében, hogy a felelősség egyenlőbb módon kerüljön elosztásra a tagállamok között, akkor ezt egy olyan tagállam szemszögéből tesszük, amely mérete ellenére kész aktív szerepet vállalni a probléma rendezésében.

Az Eurobarométer szerint manapság Málta polgárai nagyon pozitívan értékelik az uniós tagság előnyeit. Hogyan járult hozzá a kohéziós politika ehhez a kedvező megítéléshez?

Az Eurobarométer felméréseiből kiderül, hogy a máltai polgárok nem csupán tisztában vannak az uniós finanszírozású projektek létezésével, hanem 89%-uk azt is elismeri, hogy e projektek kedvező hatást gyakorolnak életükre. A kohéziós politika az EU legfontosabb eszköze a tagság „kedvező megítélésének” kialakításához, mivel ez a politika fejezi ki a legnyilvánvalóbb és leginkább látható módon az uniós szolidaritást.

Említésre méltóak például az egészségügyi ágazatban tett beruházások, egyebek mellett a máltai Onkológiai Központ létrehozása, amely egy teljes körű egészségügyi ápolást biztosító környezetben ad otthont magas színvonalú rákkezelő létesítményeknek, fekvő- és járóbeteg-ellátással, napközbeni ellátással, egy palliatív ellátást nyújtó egységgel, valamint a betegek és ápolók számára pszichoszociális szolgáltatásokat nyújtó létesítményekkel.

A beruházások egy része az oktatási szektorra irányult, ahol is a Máltai Művészeti, Tudományos és Műszaki Főiskolát (MCAST) és a Máltai Egyetemet érintő projektek keretében többek között különböző intézetek felépítésére és befejezésére, valamint laboratóriumok felszerelésére került sor, ahol a tanárok és a diákok egyaránt jobb oktatási és gyakorlati tapasztalatokat szerezhetnek. A beruházások minden esetben újabb kutatólétesítmények létrehozásához vezettek például a mérnöki tudományok, a kémia, a biológia, az IKT és a kutatás-fejlesztés területén.

A tanterveket is felülvizsgálták, és a piaci igények tükrében aktualizálták. A nemzeti prioritást jelentő területeken folyó mesterképzés és doktori képzés posztgraduális ösztöndíjainak jó részét a Stratégiai Tanulmányokat Támogató Ösztöndíjak (STEPS) és a MASTERIT! program biztosította. Ezen túlmenően az Ifjúsági Garancia képzések, gyakorlati vállalati tapasztalatok és sze-

mélyre szabott tanácsadás biztosításával lehetőséget nyújtott a 25 év alatti nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiataloknak (NEET-fiataloknak) a foglalkoztatásban vagy az oktatásban való részvételre. Ez pedig hosszú távon csökkenteni fogja a társadalmi kirekesztődés és a szegénység kockázatát. A közsférában dolgozó hivatalnokok számára is kínáltak ösztöndíjakat és képzési programokat, azzal a céllal, hogy a támogató intézkedések megfelelőbb irányítását és adminisztrációját lehetővé tévő készségeik fejlesztése révén javítsák a szektor hatékonyságát és eredményességét.

A környezetvédelmi ágazat szintén részesült a beruházások előnyeiből, amelyek a hulladék- és szennyvízkezelésre, a bezárt hulladéklerakók rehabilitációjára és helyreállítására, a nemzeti árvízvédelmi projekt támogatására, valamint – a nem megújuló energiaforrásokba tett beruházások révén – az éghajlatváltozás kezelésére irányultak.

Tudna példákkal szolgálni olyan esetekre, amikor a kohéziós politika hozzájárult a máltai vállalkozások versenyképességének erősítéséhez és a munkahelyteremtéshez? Milyen szerepet játszottak a pénzügyi eszközök ebben a folyamatban?

A máltai gazdaság gerincét a kis- és középvállalkozások, különösen a mikrovállalkozások adják. Az országban működő vállalatok 99,8%-a kkv, amelyek a munkavállalók több mint 80%-át foglalkoztatják. Mindazonáltal a máltai kkv-k tevékenységüket korábban a saját tulajdonukban álló ingatlanok elzálogosítása révén finanszírozták. Ez a mechanizmus a finanszírozási képesség korlátozása révén komoly gátat szabott az innovációnak és a növekedésnek, különösen mivel a máltai bankok híresek voltak arról, hogy szigorú szabályokat alkalmaznak a fedezetre és a visszafizetési időre nézve, illetve önrészt kének a kkv-tól, amelyek készpénzforgalma gyakran elégtelennek bizonyult a stabil finanszírozáshoz.

Ezért a 2007–2013-as programozási időszakban az egyik legfontosabb törekvés a kkv-k támogatása volt. Ezen időszak alatt a képzési és foglalkoztatási tervek mellett léteztek más, növekedés- és beruházásösztönzést szolgáló programok is. Ezenkívül Málta bevezette a JEREMIE (mikro-, kis- és középvállalkozásokat támogató közös európai források) programot. A program – egyébként az első olyan pénzügyi konstrukció Máltán, amely a strukturális alapok támogatásában részesült – nagy sikerrel működött a strukturális alapokon keresztül a kkv-k számára biztosított ösztönzőcsomag keretén belül. A strukturális alapok által e pénzügyi konstrukció számára

^ Az Esplora, Málta interaktív tudományos központja, amely informális oktatási környezetet biztosít a tudomány felfedezéséhez.

^ A Máltai Egyetem egyik kutatólaboratóriuma, amely méltó környezetet biztosít a tanítás és a kutatás számára.

nyújtott 12 millió EUR 100 millió EUR-t meghaladó értékű beruházást generált a kkv-szektorban, több mint 650 kkv-t segítve mintegy 761 beruházás során.

Milyen egyéb fontos eredményeket sikerült elérni Máltán a 2007–2013-as programozási időszakban?

A 2007–2013-as időszakban a kohéziós politika keretében nyújtott támogatás elérte a 855 millió EUR-t. A szóban forgó időszak kezdetétől számítva az ERFA- és ESZA-beruházások révén több mint 1400 munkahely jött létre Máltán. A programozási időszak elején a foglalkoztatási ráta (a 20–64 évesek körében) 58,6%-on állt, ami az EU 28 tagállamának átlagához képest 11,2 százalékpontos lemaradást jelentett. A két ráta közötti eltérés azóta jelentősen csökkent: 2015-ben Málta foglalkoztatási rátája már elérte a 67,8%-ot, ami megközelíti az EU 28 tagállamának 70,1%-os rátáját. Ez részben a foglalkoztatási lehetőségek bővülésének tudható be, amelyhez az uniós alapok is hozzájárultak. Málta ahhoz is közelebb került, hogy elérje a foglalkoztatottság 2020-ra kitűzött, 62,9%-ról 70%-ra emelt célértékét, emellett jelentős előrelépést tett a főként a nők és az idősebb munkavállalók alacsony piaci részvételi arányának növelését szorgalmazó országspecifikus tanácsi ajánlás megvalósítása felé. Ennek megfelelően a nők piaci részvételének aránya – bár még mindig alacsonyabb az EU 28 tagállamának átlagánál – a 2007-es 37,7%-ról 2015-re 53,6%-ra nőtt. Ezenfelül az idősebb (55 és 64 év közötti) munkavállalók foglalkoztatottsági szintje is emelkedett: a 2007-es 29,5%-ról a 2015-ös 40,3%-ra¹.

E fejlődéshez, valamint az oktatási célértékek elérése felé tett előrelépéshez hozzájárult még az ERFA és az ESZA által az oktatás, képzés és készségfejlesztés terén nyújtott finanszírozás. A felsőfokú oktatásban részt vevő hallgatók aránya folyamatos növekedést mutat, emellett csökkent az iskolai lemorzsolódás mértéke is. 2007 és 2015 között évente átlagosan 5,4%-kal nőtt a továbbtanulók és a felsőfokú oktatásba belépő tanulók száma.

Az operatív programok keretében nyújtott finanszírozás szintén lendületet adott a gazdaság néhány területének, többek között a kutatás-fejlesztésnek, így 2015-re sikerült teljesíteni a K+F kiadási célt. A tudomány és a technológia terén rendelkezésre álló emberi erőforrások aránya Máltán 2015-ben a keresőképes lakosság 38,6%-át tette ki, szemben az EU 45,2%-os átlagával. Ez a százalékarány – bár nem éri el az uniós átlagot – folyamatos, 2007-hez képest összesen 6,8 százalékpontos növekedést képvisel.

A fenntartható turizmus népszerűsítése révén több pénz áramlott az ágazatba, és növekedésnek indult a foglalkoztatottság szintje is. Erőfeszítéseket tettünk annak érdekében, hogy Máltát vonzó idegenforgalmi célponttá tegyük, és ösztönözzük a turisták visszatérését. Valójában az I. operatív program 2. prioritási tengelye kifejezetten arra irányult, hogy ösztönözze a fenntartható idegenforgalmat azáltal, hogy fejleszti a turizmus minőségét, javítja az ágazat versenyképességét, továbbá a máltai szigetvilágot a nap és a tenger részpiaci szegmensén túlmutató, elsőrendű és sokszínű célállomássá teszi.

Az I. operatív program fontos szerepet játszik továbbá az éghajlatváltozás következményeinek kezelésében, az erőforrások hatékony felhasználásában, valamint abban, hogy Málta teljesíteni tudja a széndioxid-kibocsátás csökkentése, illetve az energiahatékonyság és a megújulóenergia-termelés növelése terén meghatározott célkitűzéseit. Az ország megújulóenergia-termelése, amely 2009-ben még elhanyagolható mértékű volt, 2014-re az energiatermelés 4,7%-át tette ki.

Összefoglalva tehát meg tudom erősíteni, hogy az I. operatív programon keresztül nyújtott finanszírozás a gazdaság számos területén hozzájárult a fejlődéshez. A máltai kormány elkötelezettsége az uniós források felhasználásának maximalizálása iránt, amely gyakorlatilag a támogatás 100%-os kihasználásával járt, kézzelfogható gazdasági eredményeket teremtett a máltai és az európai polgárok számára egyaránt.

¹ 2014-2015. évi továbbképzési és felsőoktatási statisztikák.

Milyen tanulságokat vonhatunk le a jövőre nézve, vagyis ön szerint hogyan kapcsolódik a kohéziós politika a polgárok aktuális fő problémáihoz?

A kohéziós politika megvalósítása átfogó módon javította a polgárok életminőségét. Az EU kihívásainak tükrében azonban sor kerül majd a felülvizsgálatára, nekünk pedig folyamatosan bizonyítanunk kell hatékonyságát és eredményességét. Ezért fontos megerősítenünk a kohéziós politika azon képességét, hogy megfelelően reagáljon az egyes tagállamonként eltérő helyi igényekre, és ezáltal a politika megvalósíthatja az „EU újraegyesítésének” kettős elképzelését, valamint az uniós szintű célkitűzéseket.

Ön szerint milyen irányban fognak 2020 után változni a kohéziós politika prioritásai és végrehajtási mechanizmusai?

Mindamellert, hogy az előző programozási időszak programjai kézzelfogható és pozitív eredményeket hoztak, ahogyan arra a Bizottság utólagos értékelési jelentése is rávilágított, és a mostani programozási időszakban nyilvánvaló erőfeszítéseket tettek a keretrendszer javítása érdekében, Málta úgy véli, hogy a kohéziós politikát tovább lehetne fejleszteni annak érdekében, hogy képes legyen reagálni a régióinkban és területeinken zajló dinamikus társadalmi és gazdasági változásokra. Fontos lenne elismerni a különböző területek és intézményi keretek egyedi szükségleteit. A keretrendszemek emellett kellő mértékű rugalmasságot kellene biztosítani ahhoz, hogy támogatni lehessen a változó igényeknek regionális, országos és uniós szinten eleget tévő kezdeményezéseket.

A végrehajtási mechanizmusnak nagyobb hangsúlyt kellene helyeznie az egyszerűsítésre, amely fontos szerepet kap a Bizottság programjában. Bizonyítást nyert, hogy növekedtek az esb-programok megvalósításához kapcsolódó adminisztratív

munkaterhek, miközben nem szabadna hagyni, hogy az uniós finanszírozásról kialakult képre az adminisztratív terhek, a bonyolultság és a bürokrácia nyomja rá a bélyegét.

A hangsúly továbbra is az eredményeken és a teljesítményen van. Általában véve javultak a mutatók, ami elvileg megkönnyíti az értékelést, de e téren is látunk lehetőséget a fejlődésre. Az eredményességi tartalék inkább a projektteljesítményre összpontosít, nem az eredményekre, nem utolsósorban azért, mert az eredmények csak hosszabb idő eltelte után jelentkeznek.

Milyen prioritásokat határozott meg a máltai elnökség a kohéziós politika terén, és hogyan tervezik megvalósítani azokat?

A máltai elnökség ideje alatt kerül majd sor az első általános eszmecsere a kohéziós politika 2020 utáni jövőjéről. A kohéziós politika terén meghatározott két fő célkitűzésünk egyike a salátarendeletrre vonatkozó javaslat kidolgozásának folytatása, a másik pedig politikai vita rendezése arról, hogyan tehetnénk a polgárok számára láthatóbbá a kohéziós politika eredményeit. E tekintetben a máltai elnökség ideje alatt prioritásunknak tekintjük a kohéziós politikai szabályozást érintő, és a többéves pénzügyi keret felülvizsgálata alapján várható jogszabályi változások végrehajtását, valamint a teljes politika egyszerűsítésére irányuló erőfeszítéseket. Ez utóbbi tekintetben a máltai elnökség arra törekszik, hogy értékelje az egyszerűsítéssel foglalkozó magas szintű munkacsoportnak a 2020 utáni felülvizsgálatra és munkaprogramra összpontosító 2016. novemberi ülésének, valamint a 2020 utáni időszakra összpontosító 2017. éleji következő ülésének tapasztalatait. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

<https://eufunds.gov.mt/en/Information/Pages/EU-funds-for-Malta-2014-2020.aspx>

^ Gyerekek számára készült interaktív játékok, amelyek szórakoztatóvá teszik a tudományos ismeretszerzést.

^ A Máltai Egyetem új orvosbiológiai mérnöki felszerelése, amely lehetővé teszi a tanulás praktikus és gyakorlatias megközelítését.

^ Az Alkalmazott Tudományok Intézete: a Máltai Művészeti, Tudományos és Műszaki Főiskola egyik új épülete.

10. ÉVFORDULÓ

Bulgária az uniós tagság előnyeire építkezik

Bulgária az idén ünnepli uniós csatlakozásának tizedik évfordulóját. A Panorama bemutatja, milyen hatást gyakorolt az uniós tagság az országra és annak lakosságára.

Melyik ország adta a világnak a cirill betűs ábécét, amelyet napjainkban több mint 250 millió ember használ? Melyik országban található a világ legrégebbi aranykincse, amely Kr.e. 4000-ból származik? Melyik ország állítja elő a világ rózsaoiljészletének 85 %-át, amely a parfümgyártás nélkülözhetetlen kelléke? Igen, jól sejti – Bulgária, amely immáron több mint 10 éve az Európai Unió büszke tagja!

Az EU dél-keleti határánál elhelyezkedő Bulgária impozáns hegyekkel, termékeny talajjal, széles folyóvölgyekkel, természetes termálvizekkel, gazdag élő- és növényvilággal és 400 kilométer hosszan húzódó partvidékkel tarkított terület.

Tíz évvel ezelőtt a bolgár természet éppen olyan csodálatos volt, mint ma. A gazdaságról és a társadalomról azonban nem mondható el ugyanez. EU-tagsága előtt Bulgáriát gyakran érték kritikák a szegénység, a társadalmi kirekesztés, a jövedelem terén tapasztalható egyenlőtlenségek és hasonló problémák miatt.

Bár nagyon közelinek tűnik a csatlakozás, Bulgária elérte tagságának 10. évfordulóját, és az eltelt időszakban számos előrelépés történt. A bolgár lakosság napjainkban teljes mértékben élvezzi az EU-n belüli szabad utazás, letelepedés, tanulás és munkavállalás előnyeit.

A hivatalos számadatok egyértelműen jelzik a tagság hatásából fakadó kedvező társadalmi és gazdasági tendenciákat. Az Eurostat szerint az elmúlt évtizedben a GDP 28,7 milliárd EUR-ról 2016-ra 45 milliárd EUR-ra nőtt. A jövedelemszint – azon belül

a minimálbér és az átlagbér – szintén növekedésnek indult, ami a polgárok nagyobb elégedettségéhez vezetett: az Eurobarométer felméréseiből kiderül, hogy míg 2007-ben a bolgár lakosság 36%-a volt elégedett életével, ma több mint a fele (51%).

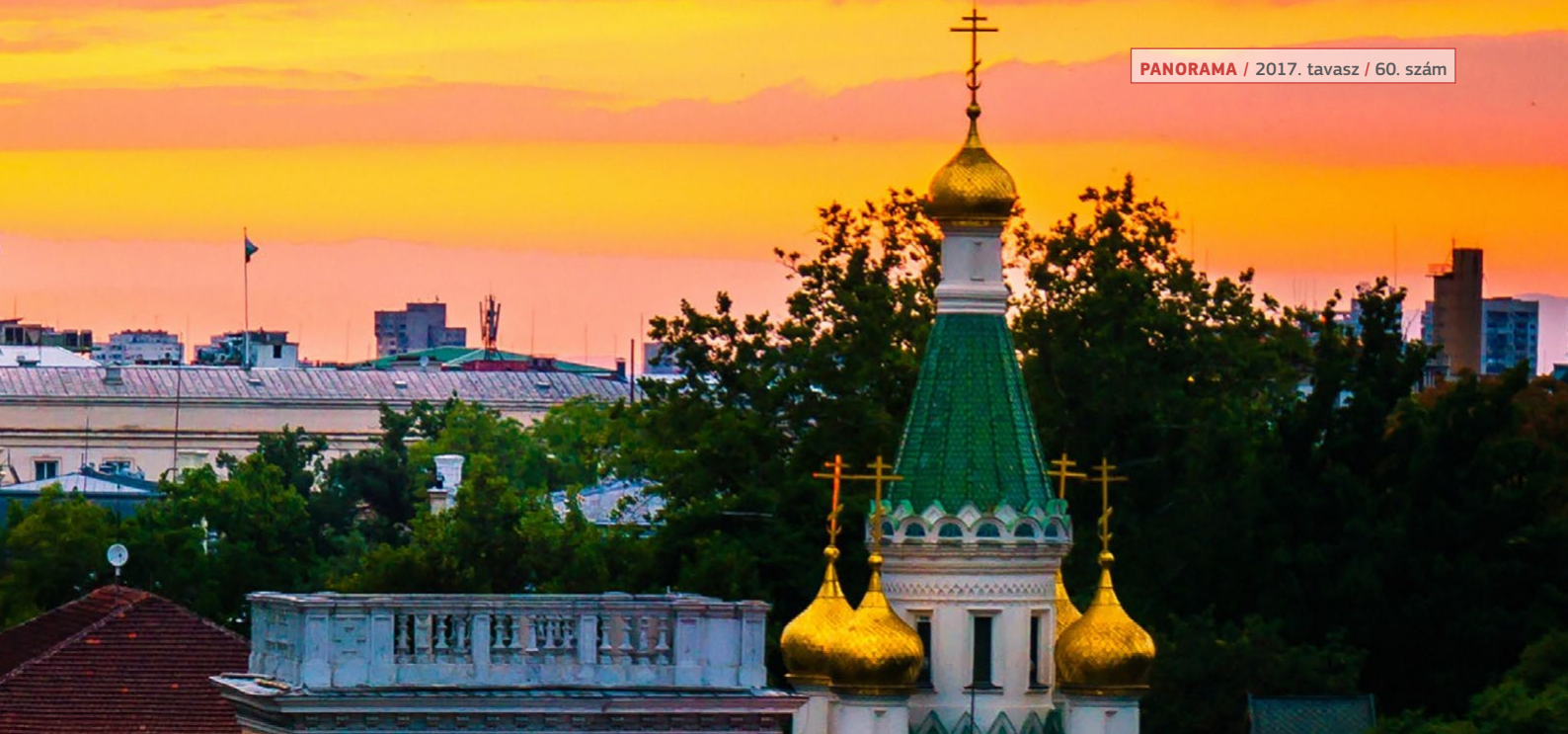
Úton a kohézió felé

Az EU-tagság első évétől kezdődően a kohéziós politika keretében nyújtott támogatás lehetővé tette Bulgária számára, hogy korszerűsítse infrastruktúráját és javítsa polgárainak életminőségét.

A közlekedés terén elért eredmények magukban foglalják a szófiai metróhálózat kibővítését, a Trakia és Maritsa közötti régióban húzódó autópályák befejezését, a vasúthálózat korszerűsítését, valamint a fenntartható városi közlekedés kialakítását Bulgária hét legnagyobb városában, amely intézkedések révén biztonságosabbá, tisztábbá és gyorsabbá vált az utazás a városokban és az ország egész területén.

A környezetvédelmi szolgáltatások keretében 1,3 millió fő csatlakozott hatékonyabb hulladékkezelési rendszerekhez, és további 300 000 ember részesülhetett modern vízkezelést és -ellátást biztosító szolgáltatásokban, ami tisztább és egészségesebb környezetet teremtett a polgárok számára. A beruházások jelentős befolyást gyakoroltak a társadalomra is. A hátrányos helyzetű és a különleges nevelési igényű gyermekeket – akik korábban a társadalom többi részétől elkülönítve éltek rideg állami intézményekben – újonnan létrehozott, családias környezetet biztosító központokba helyezték, integrálva őket a társadalomba.

Emellett javult a gazdaság versenyképessége és az üzleti környezet, különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) számára. Ez nagyrészt a mikro-, kis- és középvállalkozásokat támogató közös európai források (JEREMIE) elnevezésű uniós kezdeményezésnek köszönhető,

amelynek 900 millió EUR értékű, hitelekkel és tőkebefektetésekből álló portfóliója 7500 kkv-nak nyújtott támogatást.

Ugyanakkor az uniós támogatással működő Eleven és LAUNCHub kezdőtőkealapok 180 innovatív induló vállalkozásnak nyújtottak segítséget, több mint 600 új munkahelyet teremtve olyan prioritásként kezelt ágazatokban, mint az IKT, az e-egészségügy és a mérnöki tudományok. Mindez hozzájárult ahhoz, hogy a nemzetközi szinten Bulgária az IKT és a gyáripár területén versenyképes központnak számít, ami 2007-es uniós csatlakozása óta több milliárd eurónyi közvetlen külföldi beruházást vonzott az országba. Napjainkra Bulgária valóban a kockázattőke-befektetések egyik legkedveltebb uniós helyszínévé vált. Szófia jelenleg azon európai fővárosok közé tartozik, ahol a legtöbb induló vállalkozás részesül kockázattőke-támogatásban.

A 2007–2013 közötti időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és a Kohéziós Alap 5,4 milliárd EUR összegű beruházást eszközölt Bulgáriában, amely a GDP több mint 2%-ának és a kormányzati tőkeberuházások mintegy 39%-ának felel meg. Becslések szerint ez a támogatás 2015-ben a GDP mintegy 4%-os többletnövekedését eredményezte. Ezek a beruházások hozzájárultak a globális gazdasági válság kedvezőtlen hatásainak enyhítéséhez is, 2014–2015-ben lehetővé téve a foglalkoztatottság 3,6%-os élénkülését.

A következő lépések

Bulgáriának időre és támogatásra volt szüksége ahhoz, hogy az uniós finanszírozású beruházások hatékony megvalósítása érdekében igazodjon a kohéziós politika működéséhez. Az ország számára segítséget jelentett a regionális politikáért felelős biztos, Corina Crețu által 2014-ben létrehozott, Végrehajtás-javítási Munkacsoport tevékenysége. Bulgária emellett továbbra is része-

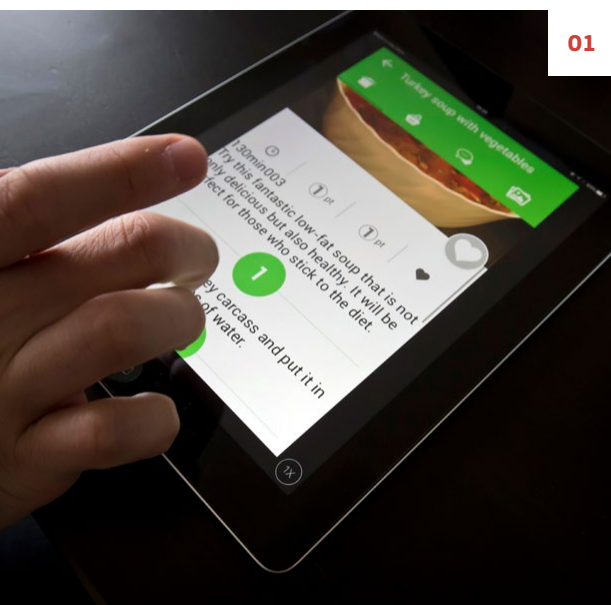
sül nemzeti adminisztratív struktúráinak átalakítását elősegítő célzott támogatásban, valamint egyenrangú felek által nyújtott támogatásban, ami felgyorsította és javította az uniós projektek hatékony tervezését és végrehajtását.

Mindazonáltal Bulgária kohéziós folyamata még messze nem zárult le. Az országnak továbbra is szüksége van támogatásra olyan kulcsfontosságú ágazatokban, mint a környezetvédelem, a regionális fejlesztés, a közlekedési infrastruktúra, a versenyképesség, az innováció, a munkaerő mobilitása és a társadalmi befogadás. A pénzügyi segítségnyújtáson túl a kohéziós politika jelentős feladatot lát el a bolgár reformok előmozdításában is. Szerepe tovább erősödik a 2014–2020-as időszakban, különösen a közbeszerzések, a környezetvédelem, a kutatás és az innováció terén.

Ezek a strukturális változások, a források eredményességére és hatására helyezett nagyobb hangsúllyal karöltve megteremtik a megfelelő alapot ahhoz, hogy a kohéziós politika által nyújtott támogatás a következő években több előnyt biztosítson a bolgár lakosság számára. 10 új programján keresztül Bulgária az öt európai strukturális és beruházási alapról közel 10 milliárd EUR-nyi támogatásban részesül majd. A nemzeti hozzájárulásokkal együtt ez stabil alapként fog szolgálni a beruházásokhoz, amelyek célja a munkahelyteremtés és a növekedés, a kutatás ösztönzése és egy innovációbarát üzleti környezet megteremtése, továbbá a társadalmi befogadás elősegítése és Bulgária gyönyörű természeti tájainak védelme. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/atlas/bulgaria/
<http://2020.eufunds.bg/en>

01 MINDEN ÖTLETHEZ SZÜKSÉG VAN EGY KIS TÁMOGATÁSRA

A 2012-ben alapított **Eleven** és **LAUNCHub** két bolgár befektetési alap, amely az induló vállalkozásoknak és az új ötleteknek biztosít támogatást. Fő feladatuk az innovatív elképzelésekkel rendelkező, főként az IT területén tevékenykedő fiatal vállalkozók felkutatása, támogatása és képzése, akár 300 000 EUR-nyi támogatást nyújtva az egyes projektekhez.

A két alap a JEREMIE kezdeményezés keretén belül több mint 21 millió EUR-t kitevő uniós támogatásban részesült. A Bizottság és az Európai Beruházási Alap összefogásából született kezdeményezés célja egyébként az, hogy a kvv-k finanszírozáshoz jutásának elősegítése érdekében az európai strukturális és beruházási alapokon keresztül ösztönözze a pénzügyi eszközök használatát.

Számos projekt részesült jelentős pénzügyi támogatásban és nemzetközi sikereket aratott. Ilyen sikeres projekt például a bolgár **Rocket Heater Gamera**, egy szilárd tüzelésű fűtőberendezés, amely piaci versenytársainál kilencszer hatékonyabb, üzemeltetése pedig jóval kisebb költséggel és kevesebb hulladéktermeléssel jár.

Az **Appzio**, egy bolgár- finn projekt terméke egy olyan mobilalkalmazás, amelyen keresztül a felhasználók könnyedén készíthetnek egyéni igényeiket kielégítő saját alkalmazást.

A megosztott konyhai munkaterület koncepcióját kifejlesztő **CoKitchen** projekt a vendéglátásban tevékenykedő vállalkozók számára kínál lehetőséget a bérleti díj és a konyhai felszerelés beszerzéséhez kapcsolódó költségek csökkentésére, így elkerülhető az étterem megnyitásának útjában álló szokásos akadályok.

A széles körű nemzetközi sikert arató, különösen az USA piacon népszerű **iGreet** csúcstechnológiával készülő papíralapú üdvözlőkártyái beszkenelve életre kelnek a kijelzőn.

Ez csupán négy abból a több mint 110 projektből, amelyek már részesültek a két alap támogatásából. A **LAUNCHub** és az **Eleven** hozzájárul a régió teljes üzleti ökoszisztémájának fejlesztéséhez, mivel az általuk nyújtott támogatást a vállalkozásokat Bulgáriában létrehozó külföldi illetőségű induló vállalkozások egyaránt igénybe vehetik. Az alapok az új projektek eredményességének kulcsára, vagyis a nagyszerű ötletre és az azt életre keltő elkötelezett kis csapatra összpontosítanak.

Az uniós támogatásnak köszönhetően Bulgáriát az induló vállalkozások kedvelt helyszínékként tartják számon világszerte, az olyan vezető gazdasági és pénzügyi szaklapok is, mint a Financial Times és a Forbes magazin.

<http://www.11.me/about/>
<http://www.launchub.vc/>

02

03

01 Az Appzio vezérigazgatója, Branimir Parashkevov bemutatja alkalmazásának működését.

02 Zhivkov Stefanov, amint otthonában tüzelőanyagot rak Rocket Heater Gamera készülékébe.

03 Dobrin Atanasov séf és Stanka Dimcheva ételt készít a CoKitchenben.

GABROVO: HOGYAN VÁLIK EGY VÁROS „ZÖLDDÉ”

A Bulgária középső részén elhelyezkedő Gabrovo, amelynek ismertsége ősidők óta polgárainak csipkelődő humorán, lenyűgöző szépségű vidékén, valamint textil-, szőnyeg- és ruhaiparán alapult, az utóbbi években gyökeres átalakuláson ment keresztül, bezsebelve a hazai „Legzöldebb város” és „Legélhetőbb város” díjakat.

Valójában Gabrovo és polgárai a valaha volt legnagyobb bolgár környezetvédelmi projektek egyikének áldásos hatását élvezik. A Kohéziós Alap 85%-os társfinanszírozása révén Gabrovo és agglomerációs körzete teljesen felújította ivóvízellátását, valamint a szennyvíz összegyűjtését és kezelését végző létesítményeit.

A projekt közvetlen kedvező hatást gyakorolt a környék mind a 63 000 lakosára, az ivóvízhez és a szennyvízkezelő szolgáltatásokhoz való szélesebb körű hozzáférés biztosítása révén javítva életminőségüket. Mindez hozzájárult a lakosságot érintő különböző egészségügyi kockázatok csökkentéséhez, miközben javította a környezet minőségét. Drasztikusan csökkent a fogadó víztestekbe bocsátott szennyező szerves anyagok és tápanyagok mennyisége, így mind a Yántra-folyó, mind a Duna vízminősége a javulás útjára lépett.

A projekt ezenfelül több mint 400 új munkahelyet teremtett és jelentős befektetőket vonzott, plusz bevételi forrást biztosítva ezáltal a vidéki városnak és polgárainak. Gabrovo példája világosan illusztrálja, hogyan lehet a kohéziós politika támogatásával EU-szerte zöld városokat létrehozni, továbbá azt is bemutatja, hogyan válhatnak a környezetbarát projektek a gazdaság hasznára.

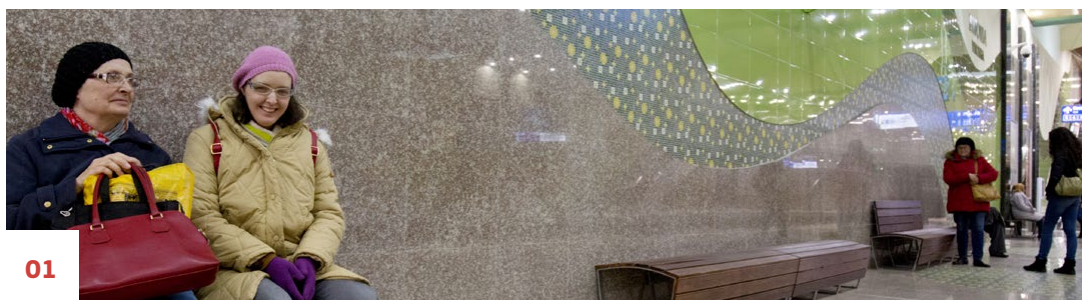
“ A humán erőforrás-fejlesztési operatív program keretében zajló képesítési szolgáltatások és foglalkoztatásösztönzési eljárásban való részvételem révén új tudásra és készségekre tettem szert, amelyek segítségével további szakképzéseket szereztem. Elégedett vagyok új készségeimmel, mert jobb munkaerőpiaci kilátásokat biztosítanak számomra. Hosszú időn keresztül voltam munkanélküli, ezért most boldog és elégedett vagyok, hogy jelenlegi munkáltatómnál rendszeres fizetést kapok.

Örülök annak, hogy munkáltatóm úgy döntött, részt vesz az eljárásban. Véleményem szerint Bulgáriának szüksége van ilyen európai programokra, amelyek támogatják a kis- és középvállalkozások fejlődését. ”

Asan Smailov Isov

Műanyag ablakok beszerelésével foglalkozó szakember
a krichimi STOS BG Ltd. vállalatnál

SZÓFIA: AMIKOR A KÖZLEKEDÉS, A KÖRNYEZETVÉDELEM ÉS A GAZDASÁG TALÁLKOZIK EGYMÁSSAL

01

01 A Vitosha állomás.

02 A repülőtér állomás.

Az elmúlt években az infrastruktúra terén megvalósult egyik legjelentősebb bolgár projekt, a szófiai metróépítés során számos gazdasági, adminisztratív és régészeti jellegű akadályt kellett leküzdeni ahhoz, hogy lenyűgöző eredmények szülessenek és kedvező változások álljanak be a szófiai agglomerációban élő 1,7 millió lakos életében. Míg a hálózat első két vonalát a 2007–2013-as közlekedés operatív program keretében fejezték be, a város harmadik metróvonala az ERFA társfinanszírozásával jelenleg még épülőfélben van, befejezése 2020 előtt várható.

Szófia minden polgára hálással és büszkén tekint az új metróra, és annak gyönyörűen kialakított állomásaira. Az óránként 50 000 főt kiszolgáló metró naponta több mint félmillió ember veszi igénybe. Az új közlekedési forma óriási előnyöket nyújt Bulgária fővárosa számára: drasztikusan csökkenti a széndioxid-kibocsátást, az utazási időt, a forgalmi torlódások és a közlekedési balesetek számát, az üzemanyag-fogyasztást és a közlekedési eszközök karbantartási költségeit, mindezek révén több mint 20 millió EUR-t takarítva meg a helyi gazdaságnak.

02

Ezenkívül az első két vonalat a projekt határidejének lejártá előtti befejezték és üzembe helyezték, ráadásul figyelemreméltóan alacsony költségek mellett. A szófiai metró az egyik legjobb példája a kohéziós politika által az Unióban támogatott környezetbarát, korszerű és gazdaságilag előnyös közlekedési projekteknek.

<http://europa.eu/!gU84kk>

“Egy elektronikai eszközök és LED világítótestek gyártására szakosodott, Vratsa városában működő innovatív bolgár vállalkozást képviselek. Hat évnyi kemény munka és néhány uniós finanszírozású projekt megvalósítása után vállalatunk jelentős fejlődésen ment keresztül. A 2007–2013-as első programozási időszak alatt javítottunk az energiahatékonyságon és a termelésirányítás szervezésén. Emellett speciális szaktudást vezettünk be, amely lehetővé tette, hogy közel 10%-os növekedést érjünk el, és 15 új munkahelyet hozzunk létre.

Az innovációs és versenyképességi operatív program (ERFA) keretén belül 2016-ban újtárá indítottunk egy új projektet azzal a céllal, hogy csúcstechnológiás berendezések vásárlása révén javítsuk termelési folyamatainkat. Ily módon igyekszünk fokozni vállalatunk versenyképességét, és biztosítani fenntartható jelenlétünket a hazai és a nemzetközi piacon.”

Diana Varganova, mérnök

Az Intelligent Security Systems Ltd. vállalat vezetője

“ A 2007–2013-as Vidékfejlesztési Program által nyújtott pénzügyi támogatásnak köszönhetően családommal levendulatermesztő vállalkozásba fogtunk a dobrudzsai régióban. Férjemmel, Stanimirral hét évvel ezelőtt határoztuk el, hogy a mezőgazdaságban fogjuk biztosítani megélhetésünket. Megszereztük az illóolaj tartalmú növények termesztéséhez szükséges ismereteket, és feltérképeztük a különböző lehetőségeket. A dobrudzsai régióban elhelyezkedő Pobeda falucskában teremtettük meg ültetvényünk alapjait. A projektnek köszönhetően néhány év leforgása alatt 112 hektárra

növeltük levendulaültetvényünk méretét. Részt vettünk számos, az Országos Mezőgazdasági Tanácsadó Szolgálat által rendezett szemináriumon, és több éve jelen vagyunk a bolgár levendula fesztiválon.

Életünk jelentős fordulatot vett. A támogatások révén ültetvényünk gazdasági értéke emelkedett, működését pedig teljesen piaci alapokra helyeztük. Aromanövény-ültetvényeink ma már kiterjednek a dobrichi és a várnai körzet közeli falvainak mezőgazdasági területeire. Kísérletezni kezdtünk más illóolaj tartalmú növényekkel is – zsályával és citromfűvel –, és 20 hektárnyi területen cickafarkot ültettünk. Az elmúlt két év során hektáronként 700–800 kilogramm levendulavirágot takarítottunk be – 1 kilogramm illóolaj lepárlásához 50–60 kilogramm virágra van szükség.

A megvalósított projektnek köszönhetően 2016-ban megszereztük az organikus gazdálkodók minősítést, 2018-tól pedig gazdaságunk használhatja majd a tiszta organikus termelés hivatalos jelzését. ”

Julia Penkova
Gazdálkodó

VELIKO TARNOVO: ÚJ KILÁTÁSOK A „CÁROK VÁROSÁBAN”

A középkor folyamán a második bolgár birodalom történelmi fővárosaként és a cárok városaként elhíresült, gazdag művészeti, festészeti, irodalmi és régészeti örökséggel rendelkező vidéki város, Veliko Tarnovo élete jelentős fordulatot vett az elmúlt évek során. Burgasz városával együtt 2013-ban szavazás útján elnyerte a Bulgária „Legélhetőbb városa” címet.

Évi 2 millió látogatóval az idegenforgalom jelentős részét képezi Veliko Tarnovo gazdaságának. 2007 óta az EU operatív programjainak keretén belül 26 projektet valósítottak meg, amelyek ugrásszerűen javították a városi környezet és egészségügyi infrastruktúra állapotát, valamint növelték az idegenforgalmat. Az olyan intézkedések, mint a rekreációs célú zöldterületek helyreállítása és rehabilitációja, valamint járdák, kerékpárutak, sportterületek és játszóterek építése hozzájárultak a város valamennyi lakója számára hozzáférhetőbb és élhetőbb városi környezet kialakításához.

Néhány, idegenforgalmi szempontokat szem előtt tartó projektnek köszönhetően a polgárok és a turisták egyaránt gyönyörködhetnek számos, nemrégiben felújított kulturális és történelmi örökségi helyszínben, például a Carevec erőd híres fény- és hangjátékának helyet adó panorámás teraszban.

Más projektek pedig – például a „Komplex Onkológiai Központ egészségügyi infrastruktúrájának helyreállítása és felújítása” – a város közegészségügyi szolgáltatásaira gyakoroltak közvetlen hatást. Az említett projekt javította a rák korai diagnosztizálását, és csúcstechnológiás eszközöket alkalmazó speciális orvosi kezelést biztosító, magasabb színvonalú ellátást tett lehetővé a Veliko Tarnovóban és agglomerációs körzetében élő több mint 250 000 ember számára. Nem csoda, hogy ezt a gazdag történelemmel, csodálatos épületekkel, átalakított infrastruktúrával és korszerű egészségügyi létesítményekkel ellátott vidéki kisvárost a legélhetőbb címmel tüntették ki.

^ A burgaszi Flóra Kiállítóközpont kívülről.

BURGASZ KÖZKINCCSÉ TESZI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGÉT

Burgasz, a Fekete-tenger partvidékének második, az egész országnak pedig a negyedik legnagyobb városa gyors fejlődésen és átalakuláson ment keresztül annak a több mint 37 projektnek köszönhetően, amely 2007 óta a kohéziós politika társfinanszírozásában, összesen közel 186 millió EUR értékben megvalósult.

A Regionális Fejlesztési Operatív Program (OPRD) keretében Burgasz öt különböző projekten keresztül vett részt a JESSICA elnevezésű kezdeményezésben. E projektek révén épült fel Burgasz Tengerparti Kertjében a „Flóra állandó kiállítóközpont”, multifunkcionális nagyteremmel, kávézóval és játszóházzal, amelynek révén bővültek a város szórakozási és kulturális lehetőségei.

A nagyvárosok gazdasági prosperitásának elengedhetetlen kelléke a korszerű és hatékony tömegközlekedés. Az „Integrált tömegközlekedés Burgaszban projekt” (OPRD 2007–2013) hatalmas változást hozott a város növekvő népességének életébe. Az új és környezetbarát buszpark, a gyors buszjáratok, az optimalizált útvonalhálózat, az új e-vonaljegy rendszer és Bulgária első közösségi kerékpárkölcsonzó rendszere csupán apró szeletei azon projekteknek, amelyek révén Burgasz 2012-ben és 2013-ban kiérdemelte a „Bulgária legélhetőbb városa” címet.

A kohéziós politika emellett jelentős kulturális örökséget érintő projekteket is támogatott a városban. A Burgasz közelében fekvő Szent Anasztázia-sziget kiemelkedő kulturális emlékműveinek többségét teljes körűen felújították és restaurálták. A szigeten található templom XIV. századi freskóit művészi igényességgel restaurálták, a szálláshelyeket pedig felújították, több mint 140 új munkahelyet hozva létre.

A város folyamatosan pozitív migrációs rátája és magas életminősége alapján Burgasz gazdasági, turisztikai és kulturális jövője több mint ígéretes irányt vett.

<http://www.burgas.bg/en/resors/euro>

AZ UMIS 2020

Az egyesített irányítási információs rendszer (United Management Information System, UMIS) nyilvánosan hozzáférhetővé teszi Bulgáriában az uniós alapok felhasználásához kapcsolódó adatokat annak érdekében, hogy javítsa az uniós beruházások átláthatóságát és irányítását.

Az UMIS 2020 nyomon követi és nyilvánossá teszi több beruházási program, egyebek mellett a környezetvédelmi, jó kormányzási, humánerőforrás-fejlesztési, innovációs és versenyképességi, regionális gazdaságfejlesztési, intelligens növekedést szolgáló tudományos és oktatási, illetve közlekedési infrastruktúrális programok adatait. A rendszer fő célja abban áll, hogy elektronikusan összegyűjtse és feldolgozza az operatív programok végrehajtására vonatkozó valamennyi adatot, kommunikációt folytasson az uniós intézményekkel, ugyanakkor garantálja a programok, eljárások, projektek és szerződések nyomon követhetőségét és felügyelje a teljesítményüket. Az UMIS teljes mértékben webalapú rendszer, felhasználóbarát tájékoztatást nyújt a lakosság, a projektgazdák, a kedvezményezettek, valamint az irányító, az ellenőrző és az igazoló hatóságok számára.

A regionális versenyképesség meghatározása

Melyek az Európai Unió legversenyképesebb régiói? A nemrégiben nyilvánosságra hozott harmadik regionális versenyképességi index feltárja a részleteket.

A regionális versenyképességi index (Regional Competitiveness Index, RCI) 2017. február 27-én nyilvánosságra hozott legújabb változata a fővárosi régiók és a más nagyvárosi térséget magukban foglaló régiók fokozatos erősödését jelzi.

Az EU észak-nyugati térségében e versenyképes régiók kedvező hatásai továbbgyűrűznek a régió határán, javítva a szomszédos régiók versenyképességét. Az Unió keleti és déli tagállamai esetében azonban a fővárosi régió közelsége úgy tűnik, hogy nem növeli a versenyképességet. Ez az egyedülálló index rávilágít olyan összefüggésekre is, amelyet a nemzeti versenyképességi indexek nem képesek feltárni.

Az RCI 2010-es és 2013-as változatához képest Málta, valamint Franciaország, Németország, Svédország, Portugália és az Egyesült Királyság több régiója javított eredményein, míg Cip-

A TOP 20 2016-BAN

ORSZÁG	RÉGIÓ NEVE	PONTSÁMA EGY 0-100 KÖZÖTTI SKÁLÁN	RANGSOR-SZÁM*
Egyesült Királyság	London és vonzaskörzete	100,00	1.
Egyesült Királyság	Berkshire, Buckinghamshire és Oxfordshire	97,67	2.
Hollandia	Utrecht	97,63	2.
Svédország	Stockholm	97,21	4.
Egyesült Királyság	Surrey, Kelet- és Nyugat-Sussex	93,95	5.
Dánia	Hovedstaden	92,94	6.
Luxemburg	Luxembourg	91,06	7.
Franciaország	Île de France (Párizs és vonzaskörzete)	90,27	8.
Németország	Oberbayern	89,68	9.
Egyesült Királyság	Hampshire és Wight-sziget	88,61	10.
Finnország	Helsinki-Uusimaa	88,26	11.
Hollandia	Amszterdam és vonzaskörzete	87,34	12.
Németország	Darmstadt	86,66	13.
Németország	Hamburg	85,28	14.
Németország	Karlsruhe	85,23	15.
Hollandia	Noord-Brabant	85,13	16.
Egyesült Királyság	Cheshire	85,08	17.
Hollandia	Zuid-Holland	84,81	18.
Belgium	Brüsszel és vonzaskörzete	84,12	19.
Németország	Stuttgart	83,75	20.

* Ugyanaz a rangsorszám abban az esetben került kiosztásra, amikor két régiónak a 0–100 közötti skálán elért pontszáma közötti különbség nem haladja meg a 0,1 pontot.

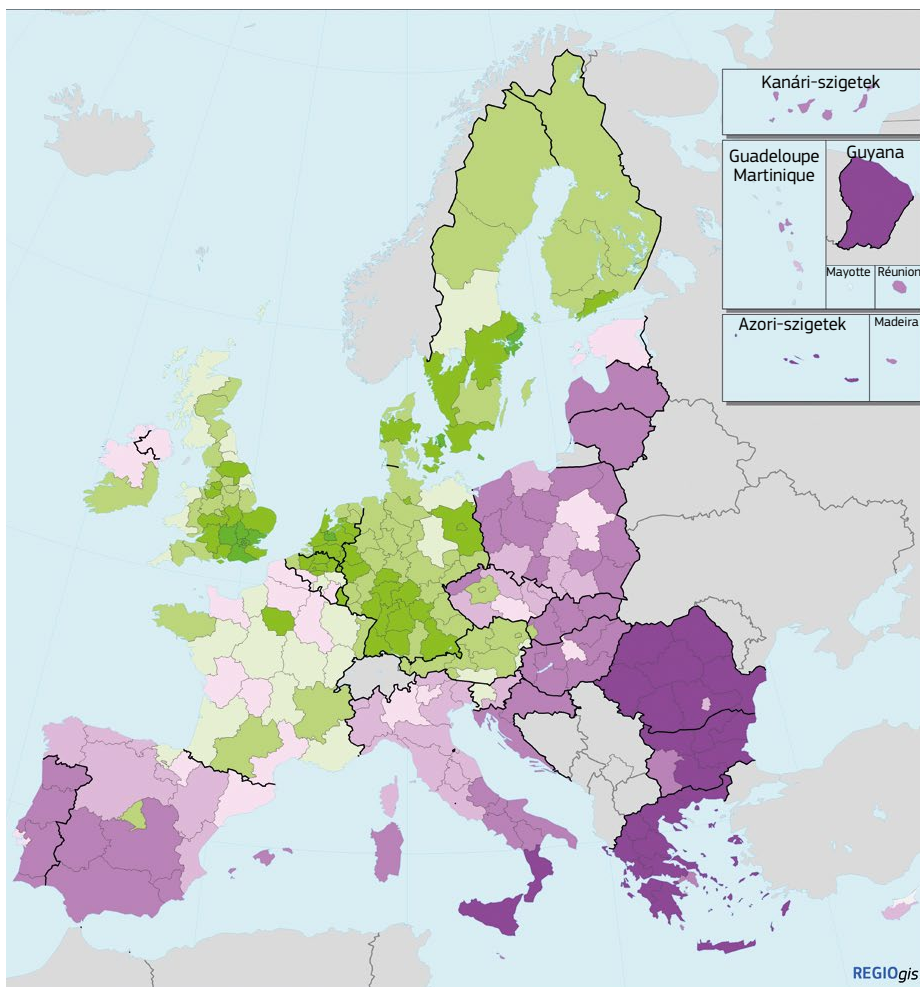
rus, a görög, az ír és az utóbbi időben a holland régiók teljesítménye csökkenni látszik. Az EU keleti régióiban a versenyképesség a három mérési időszakon keresztül változatlan szinten maradt.

Első kiadása óta az EU egyre több régiója használja az RCI-t erősségeik és gyenge pontjaik azonosításához, valamint fejlesztési stratégiáik kialakításához. E gyakorlat megkönnyítése érdekében az RCI legutóbbi változatához új online eszközként interaktív eredménytáblák is készültek, amelyek leegyszerűsítik egy adott régió összevetését a többivel. Az eszköz összehasonlítja a kiválasztott régiót az összes többi régióval, valamint az azonos fejekénti GDP-vel rendelkező régiókkal.

Ezek az eredménytáblák, továbbá az interaktív térképek, a sugárdiagramok, a módszertani dokumentum és az adattáblázatok megtekinthetők az RCI honlapján: <http://europa.eu/!qN87MJ>.

Az RCI alapja a Világgazdasági Fórum által kidolgozott globális versenyképességi index, amelyet az EU regionális szintjéhez igazítottak. Az RCI a versenyképesség több mint 70 mutató által leírt 11 területéből tevődik össze; e mutatók témák széles körét fedik le az innovációtól, a kormányzáson, a közlekedésen, a digitális infrastruktúrán, az egészségen át a humántőkéig.

Az RCI figyelembe veszi a régiók gazdasági fejlettségét azáltal, hogy a kevésbé fejlett régiókban nagyobb súlyt helyez a versenyképesség alapvető tényezőire, a fejlettebb régiókban pedig az innovációs tényezőkre.

Regionális versenyképességi index – RCI 2016

Az index értékei az alacsonytól (negatív) a magasig (pozitív) terjednek.

< -1	0 - 0.2
-1 - -0.5	0.2 - 0.5
-0.5 - -0.2	0.5 - 1
-0.2 - 0	> 1

EU-28 = 0
Forrás: DG REGIO

0 500 km

© EuroGeographics Szövetség az adminisztratív határokért

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

<http://europa.eu/!qN87MJ>

10. ÉVFORDULÓ

A Romániának nyújtott uniós támogatás beváltja a hozzáfűzött reményeket

Az idén lesz tíz éve annak, hogy Románia tagja lett az Európai Uniónak. Ebben az áttekintésben utánajárunk annak, hogy milyen hatást gyakorolt az uniós támogatás az országra és annak lakosságára.

Ez az ország hihetetlenül változatos tájképpel, gazdag kultúrával és hagyományvilággal, valamint eposzba illő történelemmel rendelkezik. Területén beszélik Kelet-Európa egyetlen újlatin nyelvét, és hét UNESCO világörökségbe felvett helyszínt tartanak számon, többek között a változatos élő- és növényvilágnak otthont adó Duna-deltát.

Talán viszonylag kevésbé ismert tény, hogy Románia a maga nagyjából 19,9 milliós lakosságával az Unió hetedik legnépesebb tagállama, és stratégiai fontosságú helyet foglal el a kontinens keleti és nyugati, valamint északi és déli fele között. Ezért nem okozott meglepetést, hogy tíz évvel ezelőtt, az újév előestéjén, amikor az óra elütötte az éjfélét, az öröm és lelkesedés tapintható volt az egész országban, a legnépesebb városoktól a legeldugottabb falvakig.

Románia uniós csatlakozását valóban úgy ünnepelte a lakosság, mint modern történelmének egyik legjelentősebb fegyvertényét – jól megérdemelt elismerését az általa tett hatalmas erőfeszítésnek és áldozatnak, amely ugyanakkor egyértelmű jelét adta annak, hogy az ország és annak jövője Európában van.

Magasba szárnyalt a remény és a várakozás, akárcsak az ország előtt álló kihívások száma – az uniós csatlakozás semmi esetre nem jelentette sem „az út végét”, sem a könnyű élet kezdetét, hanem inkább a változás hosszú folyamatának és a társadalmi, gazdasági és politikai fejlődésnek a folytatását. Napjainkban, 10

évvel később, a románok már érzékelik e történelmi választás mindennapi életükre gyakorolt hatását.

Az érzékelhető pozitív hatások egyike Románia elmúlt évekbeli erőteljes gazdasági teljesítménye, amelynek háttérben alacsony munkanélküliség és stabil ipari tevékenység mellett elért folyamatos növekedés áll. Csökkenőben van a munkanélküliség, a szegénység és a társadalmi kirekesztés. Kulcsfontosságú reformokat valósítottak meg a munkaerőpiac, a közigazgatás, az oktatás és a szociálpolitika terén, emellett jelentős infrastrukturális beruházások történtek.

Mindezek gyakorlati megvalósítása azonban stratégiai irányítást és létfontosságú erőforrásokat igényel. Pontosan e tekintetben játszanak kulcsfontosságú szerepet az EU által támogatott beruházások. Az ország uniós tagságának kezdetétől fogva, 2007 és 2013 között közel 20 milliárd EUR támogatáshoz jutott a kohéziós politikan és annak eszközei – az Európai Regionális Fejlesztési Alapon, az Európai Szociális Alapon és a Kohéziós Alapon – keresztül. E forrásoknak köszönhetően Románia jelentős eredményeket ért el, és immár számos pozitív történetről tud beszámolni.

A gazdasági potenciál felszabadítása

A kohéziós politika által támogatott beruházások különösen a globális gazdasági zűrzavar közepette töltötték be létfontosságú szerepet a gazdaság növekedési potenciáljának felszabadításában, valamint új munkahelyek és lehetőségek létrehozásában – különösen a kisvállalkozások tekintetében. A nemrégiben elvégzett hatásvizsgálatból kiderül, hogy az EU pénzügyi támogatásának köszönhetően 2007 és 2014 között az újonnan teremtett munkahelyek száma megha-

ladta a 35 ezret, és több mint 1200 kis- és középvállalkozás (kkv) részesült támogatásban. Becslések szerint ezek a beruházások 2015-ben a GDP 4%-os többletnövekedését eredményezték.

Az uniós támogatás emellett bővítette a csúcstechnológia-ipar kutatási kapacitását is. Kiváló példa erre az atomfizika területét érintő innovatív „Extrém Lézerfény Infrastruktúra” (Extreme Light Infrastructure, ELI), egy jelentős nemzetközi lézerkutató infrastruktúra, amelynek létrehozásában három európai ország (Románia, Magyarország és a Cseh Köztársaság) kutatói vesznek részt. Ezen úttörő európai kutatási konzorcium egyik részét az Ilfov megyében található Măgurele-ben hozták létre.

A gazdaságban alkalmazott innováció egyik különösen inspiráló példáját nyújtja a Románia észak-keleti részén üzemelő Ratis Serv kis-vállalkozás, amely az általa elnyert uniós forrást kiváló minőségű precíziós mechanikai feldolgozógépek beszerzésére fordította. E beruházás révén a vállalkozás világszerte számos ipari óriás fontos beszállítójává vált (lásd külön írásunkat).

A beruházás, amely előrevisz és védelmez

Egy másik ágazat, ahol az uniós beruházások kézzelfogható eredményt hoztak, a közlekedés. Egyfelől lezajlott az ország közlekedési infrastruktúrájának átfogó korszerűsítése azzal a céllal, hogy javítsa az Unió többi tagjával való összeköttetést. Az A1-es autópálya felújítása például könnyebbé tette a járművezetők számára a Magyarországra és az azon keresztül történő utazást. Másfelől – például az Erdélyi-középhegység elszigeteltebb területein húzódó – helyi és megyei közutakba tett kisebb léptékű beruházások mind a helyi lakosok, mind a turisták számára megkönnyítették a helyi és regionális mobilitást.

Az uniós források emellett támogatást nyújtottak a szegénység és a társadalmi kirekesztés árnyékában élők számára is, finanszírozást nyújtva mintegy 500 iskola és több mint 200 szociális ellátóközpont felújításához, korszerűsítéséhez és felszereléséhez.

Az EU által ösztönzött beruházások hozzáadott értéke különösen látványos a környezetvédelmi ágazatban: a 3 milliárd EUR-t meghaladó értékű beruházás a lakosság döntő többsége számára jelentősen javította az ivóvízellátást nyújtó és szennyvízkezelő szolgáltatásokat.

Számvetés és új beruházások előkészítése

Kétségtelen, hogy az állami beruházások több mint 25%-át kitevő uniós támogatás jelentős finanszírozási forrást képvisel Romániában. A támogatás hasznosításának első időszaka azonban jelentős kihívások elé állította az országot, és feltárt néhány szűk keresztmetszetet az adminisztratív kapacitás, az eljárások hatékonysága és az általános koordináció terén.

Az utóbbi években a román hatóságok jelentős erőfeszítést tettek a végrehajtás minőségének és hatékonyságának javítása érdekében. Az Európai Bizottság mindig is támogatta Romániát ebben a törekvésében, például a regionális politikáért felelős biztos, Corina Crețu által létrehozott Végrehajtás-javítási Munkacsoport által végzett nagyszerű munka révén. A munkacsoport támogatást és segítséget nyújtott Romániának a projektek előkészítésének és végrehajtásának felgyorsításához, miközben megerősítette adminisztratív kapacitását és felszámolta a szűk keresztmetszeteket.

Ezeket az értékes tanulságokat teljes egészében hasznosítani kell most, hogy újabb nagyszerű lehetőség áll Románia előtt. 2014 és 2020 között ugyanis az ország több mint 30 milliárd EUR támogatásban részesül majd az európai strukturális és beruházási alapokon keresztül. Ezt a jelentős összeget stratégiai fontosságú fejlesztési területek támogatására fogják fordítani, egyebek mellett a városfejlesztési stratégiák és városi mobilitási tervek megvalósítására, illetve energiahatékonysági és hulladékkezelési programokra. A román városok első alkalommal kapnak lehetőséget arra, hogy befektessenek a mobilitás élénkítésébe és fenntarthatóbbá tételébe azáltal, hogy az autós közlekedéssel szemben előnybe részesítik a hatékony tömegközlekedési rendszereket, továbbá csökkentik a lakó- és középületek energiafelhasználását.

A programozási időszak egyéb prioritásai közé tartozik a gyermekek és a fogyatékosokkal élők intézményi ellátása helyett a közösségi ellátásokra való átállás, valamint a közegészségügyi ellátás átalakítása a rendszer hozzáférhetőségének és hatékonyságának javítása érdekében. A nagyobb közlekedési infrastruktúrák – például a Nagyszabent Pitești-vel összekötő autópálya –, valamint a kritikus energetikai és környezetvédelmi infrastruktúrák terén eszközölt további beruházások révén felszámolhatóvá válnak majd a növekedés és a kohézió útjában álló tartós kihívások.

Nagy lehetőségeket kaptunk, és a stratégiai tervezés és értékelés megerősítése érdekében hozott intézkedések segítségével, továbbá az érdekeltek és a civil társadalom aktív részvétele, valamint az állami és magán beruházások előtt álló akadályok eltávolítása révén jelentős mértékű javulás várható.

Ahogy azt Crețu biztos nemrégiben megfogalmazta: „Joggal vagyok büszke a Románia által elért eredményekre, ugyanakkor szeretném látni, hogy az ország még sikeresebben használja ki az uniós beruházás nyújtotta lehetőségeket. Románia sikere a kohéziós politika egészének sikerességét támasztaná alá, ami ütőképes kártyaként szolgálna a jövőben.”

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/atlas/romania/

< Bogdan-Ștefan Avădanei és Pavel Petrariu a Ratis Serv vállalatnál.

TECHNOLÓGIA A BAJNOKOKNAK

A növekvő gazdaságokra jellemző, hogy vállalkozóik támogatást kapnak ötleteik megvalósításához. A Románia észak-keleti részén működő Ratis Serv kisvállalkozás a kapott uniós forrást kiváló minőségű berendezések, vagyis új precíziós mechanikai feldolgozógépek beszerzésére fordította.

Három évtizednyi tapasztalattal a háta mögött a kkv amellet, hogy továbbra is biztosítani tudta ügyfeleinek rövid határidőn belüli ellátását élvonalbeli termékekkel, képesnek bizonyult új partnerségek kialakítására is.

Az uniós támogatás révén új munkahelyeket is teremtett, valamint növelte termékeinek és szolgáltatásainak minőségét és mennyiségét. A Ratis Serv ma már számos ügyfélnek dolgozik, többek között olyan csúcstechnológiás vállalkozásoknak, mint a Boeing, az Airbus és a Renault. Ha pedig ez még nem lenne elég bizonyíték arra, hogy beruházásai megtérültek, akkor eláruljuk: 2013-ban a román vállalat állította elő a Renault Forma-1-es versenyautóinak néhány alkatrészét, amelyek egyike megnyerte a világbajnokságot. Az uniós támogatással készült román minőségi termékek hozzájárultak a világ legnépszerűbb versenyautós bajnoki címének elnyeréséhez!

NAGYVÁRAD: A VÁROSFEJLESZTÉS RAGYOGÓ PÉLDÁJA

Ha valaha is elgondolkozott azon, hogyan alakítja át az uniós támogatás a városokat, akkor Nagyvárad példája megadhatja kérdésre a választ. Az erdélyi várost bátran nevezhetjük a forráshasznosítás bajnokának, hiszen a 2007–2013 közötti időszakban 247 millió EUR értékű finanszírozási szerződést kötött.

A beruházások az idegenforgalomra, az egészségügyi és szociális ellátásra, a közlekedési infrastruktúrára, az oktatásra és a kutatásra, a környezetvédelemre, valamint a vállalkozásfejlesztésre összpontosítottak. A projektek eredményei mindennél jobban bizonyítják a rendelkezésre álló források teljes mértékű kihasználásának fontosságát. A források révén átalakult város tárt karokkal fogadja mind a vállalkozásokat, mind az embereket: 2015-ben a turisták háromszor annyi éjszakát töltöttek el Nagyváradon, mint 2010-ben, míg a vállalati beruházások összege elérte a 285 millió EUR-t.

Napjainkban a város a külföldi vállalkozások kedvelt központjává vált, míg a beruházások legfőbb közvetlen hasznát a lakosság élvezi, hiszen a munkanélküliségi ráta öt év alatt csaknem a negyedére csökkent. Nagyvárad valóban példaértékű Románia valamennyi városa számára. Amit az ország saját erejéből 50 év alatt tudott volna megvalósítani, azt az uniós források segítségével sikerült mindössze 10 év alatt elérni, ami a város felgyorsult és fenntartható fejlődéséhez vezetett.

^ A nagyváradai Piața Unirii (Egység tere) felújított és korszerűsített képe.

^ Új villamosok közlekednek a korszerűsített állomások között Kolozsváron.

KOLOZSVÁR: JOBB TÖMEGKÖZLEKEDÉS EGY NYÜZSGŐ VÁROS SZÁMÁRA

Az Erdély szívében elhelyezkedő Kolozsvár jól hasznosította az uniós forrásokat. A zenei fesztiváljairól híres város ezt a jól megérdemelt hírnevet és a számtalan új turistát tömegközlekedési rendszerének régóta áhított korszerűsítésével fogadta. A román város egyik legforgalmasabb közlekedési útvonalának modernizálására az ERFA által biztosított közel 11 millió EUR nyújtott lehetőséget. Ma már új villamosszerelvények járnak sorra a felújított állomásokon, az utazási idő megfeleződött, a zajszennyezés pedig jelentősen visszaesett.

A kommunista időkből fennmaradt infrastruktúra lecserélésére irányuló beruházás úgy tűnik, meghozza a gyümölcsét. A hatóságok becslése szerint az új villamosok, sínpárok és állomások révén 10%-kal fog emelkedni az utasok száma. Ez jó hír a környezet számára, mert az elektromos villamosok számának és minőségének növelése nem csupán az utazást teszi gyorsabbá és biztonságosabbá, hanem a nyüzsgő város levegőjét is tisztábbá teszi. Pozitív fejlemény az üzleti környezet számára is, mivel ez a beruházás növeli a város vonzerejét, és tovább erősíti Kolozsvárnak az észak-nyugati régió növekedési központjaként betöltött szerepét.

FELDOLGOZOTT ELEKTRONIKUS HULLADÉK INNOVATÍV HASZNOSÍTÁSA

A csúcstechnológián alapuló innovációt a nagyközönség általában a globális nagyvállalatokkal hozza összefüggésbe. A Jászvásárban működő SC All Green SRL kisvállalkozás példája azonban azt mutatja, hogy az innováció kisebb léptékben is megvalósítható, ami ráadásul azzal az előnnyel is jár, hogy a vállalat megőrzi kapcsolatát az adott régió belső rendelkezésre álló potenciállal.

A projekt már a kezdetektől a régióban rejlő potenciál kiaknázására törekedett – legyen szó az elektronikus hulladék innovatív feldolgozása révén nyert nyersanyagokról, vagy akár a helyi egyetemeken végzett, kiválóan képzett PhD fokozattal rendelkező szakemberekről –, hogy az elektronikus hulladékból nyert nanoszerkezetű por felhasználásával elektromágneses árnyékoló rendszereket állítson elő. A projekt különlegességét az adja, hogy (a helyi K+F+I intézetekkel való együttműködés révén) megvalósult a kutatás, a technológiai innováció és a kereskedelmi fejlesztés összekapcsolása, emellett pedig az újrahaznosított anyagok innovatív felhasználása az elektromágneses árnyékoló rendszerek előállításának során.

CALAFAT-VIDIN HÍD: SZOROSABB KÖTELÉKEK ROMÁNIA ÉS BULGÁRIA KÖZÖTT

Bár a Duna vize közel 500 kilométer hosszú szakaszon választja el egymástól Romániát és Bulgáriát, négy évvel ezelőttig a két országot mindössze egyetlen híd kötötte össze. 2013-ban viszont a romániai Calafat és a bulgáriai Vidin között megnyílt a második híd, felváltva a két város összeköttetését korábban biztosító kompokat. A Kohéziós Alap 70 millió EUR összegű támogatásával megépült híddal egy, a két ország között 1925-ben indított projekt valósult meg.

A romániai Gyurgyevó és a bulgáriai Ruse között húzódó híd alternatívájaként szolgáló híd kiszámítható közúti és vasúti kapcsolatot teremtett a két tagállam között. A IV. páneurópai közlekedési folyosó részét képező két kilométer hosszú híd révén az utazók az Európai Unió területének elhagyása nélkül juthatnak el Görögországba. A projekt ösztönzőleg hatott a két ország közötti együttműködésre, megnyitva az utat a Dunán átvelő további infrastrukturális projektek számára.

“Az európai pénzügyi támogatás lehetővé tette a régiókban működő vállalkozók számára termelésük korszerűsítését és új piacok meghódítását. A Ratis Serv és az All Green vállalat által véghezvitt projektek inspirációt nyújthatnak mindazok számára, akik üzleti elképzeléseiket régiókban kívánják megvalósítani, és az Észak-keleti Regionális Fejlesztő Ügynökség készen áll arra, hogy megsokszorozza az uniós alapok felhasználása révén született hasonló sikertörténetek számát. Az innovatív és ambiciózus vállalkozások számíthatnak csapatunk támogatására, amely segítségnyújtás révén elősegíti a vállalkozásfejlesztést a helyi és nemzeti piacokon, valamint támogatja a nemzetközi piacra való kilépést.”

Gabriela Macoveiu

Kommunikációs, együttműködési és vállalkozásfejlesztési osztályvezető, Észak-keleti Regionális Fejlesztő Ügynökség.

ADATPONT: 2 – NYÍLT ADATPLATFORM

VAN OLYAN TÉMA, AMELYRŐL SZÍVESEN OLVASNA TÖBBET A JÖVŐBELI PANORAMA ADATPONT ROVATÁBAN?

SZERETNÉ, HA EGY KONKRÉT ADATKÉSZLETET TENNÉNK KÖZZÉ AZ ESB-ALAPOK NYÍLT ADATPLATFORMJÁN?

AMENNYIBEN IGEN, ÍRJON NEKÜNK: REGIO-EVAL@EC.EUROPA.EU

Az uniós induló vállalkozások a gazdasági fellendülés mozgatórugói

Az EU gazdasága egy ideje már lemaradóban van a versenyképesség, az innováció, a kreativitás és a munkahelyteremtés terén. Ennek visszafordítása érdekében az EU befektet az induló vállalkozásokba – az üzleti tanácsadástól és szolgáltatásoktól a tőketámogatásokig és tőkekölcsönökig terjedő, széles körű támogatást nyújtva számukra.

A kutatások arra engednek következtetni, hogy a korai szakaszban lévő vállalatok a növekedés és a foglalkoztatás fellendítése révén kedvező hatást gyakorolnak a gazdaságra. Bár az induló vállalkozások évente mintegy 4 millió munkahelyet teremtenek az EU-ban, ennek a számnak magasabbnak kellene lennie, mivel az európaiaknak csak 37%-a részesíti előnyben az önfoglalkoztatást az alkalmazotti léttel szemben. Az Egyesült Államokban és Kínában ez a szám 50% fölött van¹. Ráadásul úgy tűnik, hogy az európai vállalkozások **növekedési üteme lassabb** a tengerentúli vállalkozásokénál. Az általános versenyképesség növelése érdekében az EU-nak javítania kell az induló vállalkozások arányát és üzleti ökoszisztémáját.

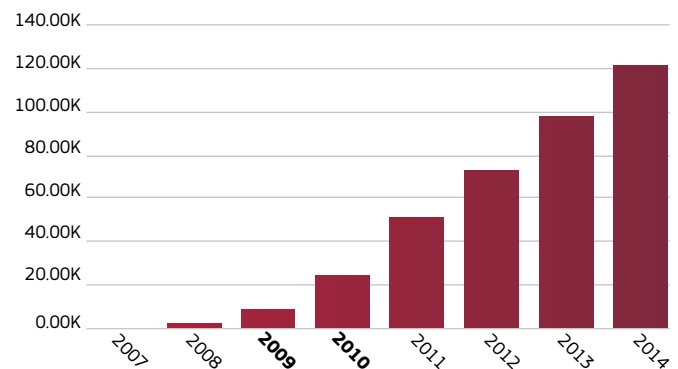
Az Unió az alábbi két átfogóbb fejlesztési irányból támogatja az induló vállalkozásokat:

- **Az induló vállalkozások üzleti környezetének javítása:** számos uniós szintű kezdeményezés irányul az **adminisztratív eljárások** egyszerűsítésére, a vállalkozókból, beruházókból és akadémikusokból álló **hálózatok** létrehozására², valamint a bevált gyakorlatok azonosítására és terjesztésére szolgáló események szervezésére.
- **Pénzügyi támogatás:** az Unió finanszírozást is biztosít az induló vállalkozások számára. Ennek egyik legfőbb forrása az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA). Az induló vállalkozások³

nemzeti, regionális és régióközi programokon keresztül juthatnak pénzügyi támogatáshoz, különösen a kkv-k versenyképességének javítására elkülönített források keretén belül: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/themes/>.

Számos uniós tagállam jelentős mértékű befektetéseket eszközöl kis- és középvállalkozásaiba az ERFÁ-n keresztül. A 2007–2013-as programok keretében mintegy 51,9 milliárd EUR-nyi ERFA-támogatást nyújtottak elsősorban a kkv-k számára – és azon belül 121 000 induló vállalkozás számára (lásd a grafikont).

A 2007–2013-AS PROGRAMOZÁSI IDŐSZAKBAN ERFA-TÁMOGATÁSBAN RÉSZESÜLT INDULÓ VÁLLALKOZÁSOK (2014. ÉV VÉGÉIG KUMULÁLT ADATOK)

¹ A Bizottságnak a Vállalkozás 2020 cselekvési tervben közzétett számításai az Eurostat 2009-es adatain alapulnak.

² Lásd: Startup Europe (a kezdeményezésben részt vevő projektek: Digistart, ePlus Ecosystem, Startup Scaleup, Twist Digital és Welcome) vagy Startup Europe Partnership.

³ Induló vállalkozásnak tekinthetők azok az új vállalatok, amelyeket a programozási időszak kezdete előtti három éven belül alapítottak: „2. sz. munkadokumentum és a 2014–2020-as programozási időszakra vonatkozó iránymutatás a nyomon követésről és értékelésről, koncepciók és ajánlások”.

AZ INDULÓ VÁLLALKOZÁSOKAT JELENTŐS ARÁNYBAN TÁMOGATÓ VÁLOGATOTT ERFA-PROGRAMOK (2014–2020)

TAGÁLLAM	PROGRAM	TÁMOGATOTT VÁLLALKOZÁSOK SZÁMA ÖSSZESEN	TÁMOGATOTT INDULÓ VÁLLALKOZÁSOK SZÁMA ÖSSZESEN	INDULÓ VÁLLALKOZÁSOK AZ ÖSSZES VÁLLALKOZÁS%-ÁBAN KIFEJEZVE
UK	Anglia – ERFA	152 887	47 722	31,2%
FR	Nord-Pas-de-Calais – ERFA/ESZA/IFK	54 035	30 915	57,2%
SK	Kutatás és innováció – ERFA	12 790	5090	39,8%
IT	Toszkána – ERFA	8 013	2 667	33,3%
FR	Limousin – ERFA/ESZA	5 673	2 550	44,9%
FR	Bourgogne – ERFA/ESZA	5 472	3 381	61,8%
FR	Haute-Normandie – ERFA/ESZA/IFK	4 969	4 320	86,9%
PL	Kelet-Lengyelország fejlesztése – ERFA	3 288	1 820	55,4%
ES	Valenciana – ERFA	3 095	1 083	35,0%
SE	Upper Norrland – ERFA	3 045	1 000	32,8%
DE	Berlin – ERFA	2 528	1 661	65,7%
IT	Kultúra – ERFA	1 735	1 085	62,5%
DE	Brandenburg – ERFA	1 497	470	31,4%
PT	Azori-szigetek – ERFA/ESZA	1 118	325	29,1%
ES	Melilla – ERFA	929	440	47,4%
FR	Elzász régióközi – ERFA	625	245	39,2%
Interreg	Interreg V-A – Görögország-Bulgária	605	275	45,5%
Interreg	Interreg V-A – Finnország-Észtország-Lettország-Svédország (Balti-tenger középső része)	450	150	33,3%
CZ	Integrált regionális program – ERFA	383	320	83,6%
EU	Összes ERFA-program	1 098 048	153 950	14,0%

Forrás: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>; ESB-alapok forrása: Nyílt adatplatform

Ezek a vállalkozások számos kezdeményezésben vehettek részt, amelyek támogatást nyújtottak a csúcstechnológiás induló vállalkozásoktól (vagy spin-off vállalkozásoktól) kezdve az alapvetőbb önfoglalkoztatási rendszerekig. A támogatás célja hasonlóan szerteágazó, egyaránt magában foglalja az üzleti tanácsadást és szolgáltatásokat, valamint a különböző célú tőketámogatásokat és tőkekölcönöket. Mivel ezekben a programokban az induló vállalkozások mellett számos más vállalkozástípus is részt vett, az induló vállalkozások számára nyújtott uniós támogatás pontos összegét nem lehet meghatározni. A nyilvántartott induló vállalkozások száma országoként jelentős eltérést mutat. Ez az eltérés olyan tényezőknek tudható be, mint a gazdaság mérete, a célzott üzleti ágazatokban felmért vállalatméret, az induló vállalkozásokhoz kapcsolódó különféle prioritások és az induló vállalkozásokat támogató kezdeményezések megvalósítása terén szerzett tapasztalat.

A 2014–2020-as programok tekintetében a közös mutatók célértékei azt mutatják, hogy a tervek szerint 154 000 induló vállalkozás

részesül támogatásban. A kvv-k támogatását célzó 227 ERFA-program közül 133 irányul az induló vállalkozásokra.

Átlagosan nézve, az EFRA-támogatásban részesülő vállalatoknak valószínűsíthetően közel **14%-a** induló vállalkozás⁴.

Miből adódnak az induló vállalkozások támogatása terén jelentkező különbségek? Pusztán a számok alapján nem egyértelműsíthető, hogy egyes régiók miért fektetnek jelentős összegeket az induló vállalkozásokba, míg számos más régió nem teszi meg ezt. A fenti táblázatban szerepel néhány olyan program, amely abszolút és relatív értelemben egyaránt nagy hangsúlyt fektet az induló vállalkozásokra; nagyon szívesen vennénk, ha e programok egyike-másika beszámolna a számok mögött húzódó történetéről! ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/policy/what/key-achievements/⁴

⁴ A cikk végső változatának kidolgozásához hozzájárult Karolina Wicher, a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság gyakornoka.

A jelentés az esb-alapok végrehajtásának számottevő javulásáról számol be

2016. december 20-án a Bizottság megjelentette az uniós intézmények és a nyilvánosság számára készített 2016. évi összefoglaló jelentését az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) 2014 és 2020 közötti végrehajtásáról. Ez az első dokumentuma annak az éves jelentéssorozatnak, amely az öt esb-alapot és az alapok 638 milliárd EUR-t kitevő beruházási terveit vizsgálja. A *Panorama* annak érdekében, hogy a jelentés fő üzeneteit első kézből értelmezhesse, interjút készített Eric Von Breskával, akit 2016-ban neveztek ki a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság szakpolitikáért felelős igazgatójává.

Hogyan foglalná össze a 2016-os összefoglaló jelentés főbb üzeneteit?

2014-ben és 2015-ben intenzív tevékenységek zajlottak a Bizottságban és a tagállami hatóságokon belül. A 2016. évi jelentés a 2014–2020-as programok elfogadásával indít, bemutatja a végrehajtási szakasz elindításához szükséges jó néhány tényezőt, és lezárja az előző, 2007–2013-as időszak programjait. Emellett bemutatja a korai szakaszban elért előrehaladásról készített első pillanatképet.

2015. december 31-ig EU-szerte 58,8 milliárd EUR-t – a tervezett összberuházás 9,2%-át – ítélték oda a különböző tematikus prioritások alá tartozó több ezer konkrét projekt számára. A jelentés többek között megemlíti, hogy ez idáig több mint 270 000 vállalkozás részesült uniós támogatásban, 2,7 millió résztvevőnek segítettek munkahelyet vagy képzést találni és 1,9 millió hektárnyi mezőgazdasági földterület kapott támogatást a biogazdálkodási gyakorlatok megvalósításához.

Elégedett volt a 2014–2020-as programok elindításánál tapasztalt előrelépéssel?

Egy ideális világban valamennyi program keretében kiváló minőségű projekteket készítenének elő, választanának ki és valószínűsítenének meg rövid határidőn belül. Utólag visszatekintve 2014–2015 folyamán két fő célkitűzés között kellett egyensúlyt teremtenünk. A tagállamok és a régiók egyfelől ösztönözték a befektetések gyors megvalósulását, ugyanakkor azon is munkálkodtak, hogy javítsák az új programok koncentrátsági, minőségi és teljesítményi

jellemzőit, valamint a nyomon követési és ellenőrzési eljárásokat.

A 2016. évi jelentésből az derül ki, hogy erőfeszítésünk meghozta gyümölcsét. Annak ellenére, hogy számos programdokumentumot határidőn túl mutattak be, ami lassította az indulást, 2015 végére valamennyi program elfogadásra került, és jó néhány közülük a végrehajtási fázisba lépett. 2016 végére a programok végrehajtása megközelítette a normál működési ütemet. Nem szabad elfelejtenünk, hogy ezek a kilenc évet átfogó beruházási programok nem a sprinteléshez, hanem a maratonhoz hasonlatosak.

A fejlődés legékeesebb bizonyítéka az, hogy 2016 első kilenc hónapja során a végrehajtás rendkívüli mértékben előrehaladt. A kiválasztott projektek pénzügyi értéke 2016 szeptemberéig megduplázódott, vagyis 58 milliárd EUR-ról 128,8 milliárd EUR-ra (a tervezett beruházások 20,2%-ára) nőtt. A 2016. decemberi adat – több mint 176 milliárd EUR, vagyis a tervezett összberuházás 28%-a – pedig elérte a 2015-ös számadat háromszorosát.

Van-e egyértelmű jelzés arra nézve, hogy az esb-alapok kézzelfoghatóan hozzájárulnak a Bizottság politikai prioritásainak megvalósításához, különösen a munkahelyteremtés, a növekedés és a beruházás terén?

Az esb-alapok az uniós költségvetés legfőbb beruházáspolitikai eszközeként szolgálnak. Az EU kiemelt céljaihoz igazodó beruházások széles skáláját valósítják meg. A tagállamokban a munkahelyteremtés, a növekedés és a beruházások támogatása

ESB-ALAPOK: A KIVÁLASZTOTT PROJEKTEK SZÁMÁRA ODAÍTÉLT ÖSSZEGETEK 2015 ÉS 2016 VÉGÉN

	TERVEZETT BERUHÁZÁS (ÖSSZKÖLTSÉG)	A KIVÁLASZTOTT PROJEKTEK SZÁMÁRA 2015 VÉGÉIG ODAÍTÉLT ÖSSZEG		A KIVÁLASZTOTT PROJEKTEK SZÁMÁRA 2016 VÉGÉIG ODAÍTÉLT ÖSSZEG	
	MILLIÁRD EUR	MILLIÁRD EUR	A TERVEZETT%-ÁBAN	MILLIÁRD EUR	A TERVEZETT%-ÁBAN
Kohéziós Alap	75,6	4,7	6 %	19,1	25 %
EMVA*	149,6	19,9	13 %	43,3	29 %
ETHA**	8,0	0,2	2 %	0,2	2 %
ERFA***	276,8	13,9	5 %	72,5	26 %
ESZA****	120,5	17,4	14 %	36,7	30 %
IFK*****	7,7	2,8	36 %	4,8	62 %
Esb-alapok összesen	638,2	58,9	9 %	176,6	28 %

* Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA)

** Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA)

*** Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)

**** Európai Szociális Alap (ESZA)

***** Ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés (IFK)

révén – sok esetben jelentős mértékben – hozzájárulnak e célok megvalósulásához. Az esb-alapok számos beruházási célkitűzése közül a következő három közvetlenül kapcsolódik a gazdaság igényeihez: a vállalkozások támogatása; az infrastruktúra fejlesztése; valamint az európai munkaerő készségeinek és alkalmazkodó képességének pénzügyi támogatása.

A kkv-k versenyképességének növelése például az ERFA, az EMVA és az ETHA égisze alatt zajló programok egyik fő prioritása, és közvetlenül kapcsolódik a Bizottságnak a magánberuházások és a munkahelyteremtés ösztönzésére irányuló céljához. Becslések szerint 2016 végéig a projektek 29 milliárd EUR támogatásban részesültek, ami 30 %-át teszi ki az esb-alapokból a kkv-k számára nyújtandó tervezett támogatásnak.

A spanyolországi „kkv kezdeményezés” 800 millió EUR ERFA-támogatásban részesül, amelyből Spanyolország-szerte összesen 1,4 milliárd EUR értékű hitelt helyez ki mintegy 14000 kkv számára. Egy másik jó példa az a francia vidékfejlesztési pro-

jekt, amely ez idáig 9150 fiatal gazdálkodó számára nyújtott összesen 195 millió EUR értékű EMVA-támogatást, amelyet a gazdálkodók vállalkozásuk beindítására fordíthattak. A munkahelyteremtéshez, növekedéshez és beruházáshoz kapcsolódó egyéb szakpolitikai területeken, például a foglalkoztatás és a stratégiai hálózatok terén is jól haladnak a dolgok, a jelentésben néhány kezdeti eredmény is szerepel.

Mit tesz az Európai Bizottság annak érdekében, hogy az EU egészében felgyorsítsa az új programok végrehajtását?

A végrehajtás felgyorsítása érdekében a Bizottság esb-alapok felhasználásában érintett négy főigazgatósága szoros együttműködést folytat a tagállamokkal és a régiókkal, hogy támogatást nyújtsanak a beruházások megvalósításához és az ígért kedvező hatások eléréséhez.

Munkatársaim több tanulmányt végeztek annak feltárására, hogy miért okoz számos kevésbé fejlett régióknak nehézséget az alapok hasznosítása. A Bizottság e régiók megsegítése érdekében újtárra indított egy kez-

deményezést, amelynek keretében a lemaradó régiókat ajánlásokkal és tanácsadással támogatják potenciáljuk felszabadításában és az uniós programok megvalósításának javításában. E projekt első kísérleti résztvevői Lengyelország és Románia. Azt tervezzük, hogy az eredmények alapján kidolgozzuk a modellt, és a hasonló akadályokkal szembesülő tagállamokkal együttműködve megkezdjük alkalmazását.

Emellett dolgozunk a „salátarendeleten” is, amely azzal a céllal készül, hogy egy sor uniós szakpolitikai területen egyszerűsítse a szabályok alkalmazását. Ez a rendelet az ERFA és a többi alap tekintetében egyaránt csökkenteni fogja az adminisztratív terhetet és felszámol számos szűk keresztmetszetet, ami megkönnyíti a végrehajtást a régiók és a tagállamok számára. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

A 2016. évi összefoglaló jelentés:

<http://europa.eu/!WF89HP>

Az esb-alapok nyílt hozzáférésű adatai:

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

FOTÓKBAN ELMESÉLVE

A 2014–2020-as időszakban BELGIUM összesen mintegy 2,28 milliárd EUR kohéziós politikai támogatásban részesül, amelyet három operatív program keretében hajtanak végre. A *Panorama* összeállított egy válogatást az egyes régiókból származó képekből, amely hűen tükrözi az országban zajló projektek sokszínűségét és az általuk elért eredményeket.

09

10

11

12

Brüsszel fővárosi régió

- 01 Az ART2WORK együttműködésre alkalmas teret biztosít fiatal felnőttek számára, ahol kifejezhetik magukat és munkatapasztalatot szerezhetnek.
- 02 A Belle-vue Hotel egy tető alá hozza a városi megújulást, az energiahatékony építészetet, a társadalmi-szakmai integrációt és az idegenforgalmat.
- 03 Az újonnan épült Foodmet elnevezésű fedett piac új életre kelti Anderlecht XIX. századi vágóhídjainak épületét.
- 04 A Greenbizz fenntartható üzleti inkubátorház induló vállalkozások számára optimális környezetet biztosít innovatív elképzeléseik kidolgozásához.

Flandria

- 05 A 3Dsquare egy innovatív készségfejlesztő központ számítógépes játékokkal és interaktív 3D-s megoldásokkal foglalkozó szakemberek számára **Kortrijkben**.
- 06 A Biobase, egy bioalapú innovációk számára teret biztosító **genti** kísérleti üzem fenntartható bioalapú termékek kifejlesztéséhez nyújt támogatást.
- 07 A **flandriai és zeelandi strandok** és tengerpart minőségének javítása.
- 08 A Spoor Noord (északi nyomvonal) parkot egy régi vasúti telep helyén alakították ki **Antwerpenben**.

Vallónia

- 09 A nemrégiben felújított **bastogne-i Hadtörténeli Múzeum** fellendítette a régió kulturális életét és idegenforgalmát.
- 10 A Negundo Innovációs Központ **Tournai-ban** jól felszerelt környezetet biztosít innovatív kezdő kis- és közép vállalatok számára.
- 11 A liège-i **Vallon Királyi Operaház** renoválása.
- 12 A **Quais de Sambre** rakpart mentén végzett munkálatok új és vonzó arculatot kölcsönöznek **Charleroi** városának.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/factsheets/2014/cohesion-policy-and-belgium

Nyugat-Görögország ősi alapokon való újjáépítése

Nyugat-Görögország az EU egyik legkevésbé fejlett térsége, a gazdasági válság pedig csak fokozta a szegénységet és a munkanélküliséget. A régió ugyanakkor földrajzi elhelyezkedésének, kellemes éghajlatának, valamint kulturális és történelmi gazdagságának köszönhetően hatalmas potenciállal rendelkezik.

Az uniós kohéziós politika anyagi forrásokkal segíti a helyi döntéshozókat abban, hogy kidolgozzanak egy intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre irányuló stratégiát. Nyugat-Görögország regionális hatósága most arra összpontosít, hogy az oktatáson és képzésen, valamint a vállalkozói szellem ösztönzésén keresztül megerősítse a humántőkét, továbbá megőrizze a természeti erőforrások és a környezet állapotát, illetve bővítse a fenntartható idegenforgalmat.

Nyugat-Görögország, a 13 nemzeti régió egyike Közép-Görögország dél-nyugati partvidékétől a Peloponnészoszi-félsziget észak-nyugati részéig húzódik. A régió mintegy 680 000 embernek, a görög lakosság közel 7%-ának ad otthont. Enyhe éghajlatából és termékeny talajából fakadóan Nyugat-Görögország gazdasága hagyományosan a mezőgazdaságon, különösen a szőlő, olajbogyó és citrusfélék termesztésén alapult. Regionális fővárosa, a Kr.e. XI. században alapított Pátra ugyanakkor egyben Görögország harmadik legnépesebb városa, jelentős kikötő és kereskedelmi központ, amely Nyugat-Európa kapujának szerepét tölti be.

Regionális kihívások

A gazdasági válság és az azt követő megszorító politika azonban nehézségeket és recessziót hozott, visszaszorította az állami beruházásokat és az üzleti tevékenységet, aminek következtében sok fiatal a tengerentúlon keresett megélhetést, valamint fokozódott a szegénység és a társadalmi kirekesztés.

Ezt a helyzetet igyekszik orvosolni Nyugat-Görögország 2014–2020-as ambiciózus operatív programja, amelynek célja a „*régió önfenntartó, a külvilág felé nyitott, fenntartható újjáépítése... amely a hangsúlyt az emberek számára közvetített globális identitásra és értékekre, valamint a környezetre helyezi*”. Mivel a régió reálgazdaságának elsődleges jövedelemforrása továbbra is az EU, az operatív program 490 millió EUR-s összköltségvetésének 80%-át az Unió Regionális Fejlesztési Alapja (ERFA) és a Szociális Alap (ESZA) biztosítja.

Az operatív program négy kiemelt területre helyezi a hangsúlyt:

- ▶ a versenyképesség fokozása – átállás a magas színvonalú vállalkozásra;
- ▶ környezetvédelem – átállás a környezetbarát gazdaságra;
- ▶ a közlekedési infrastruktúra fejlesztése és korszerűsítése;
- ▶ a humán erőforrások fejlesztése – a társadalmi befogadás elősegítése.

„A kohéziós politika által biztosított értékes forrásokat a gazdasági növekedésre és munkahelyteremtésre, a polgárok mindennapi életének javítására, a természeti környezet védelmére és meg-

őrzésére, az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásainak és az energifüggőségnek a csökkentésére, az infrastruktúra fejlesztésére, a válság lakosságot érintő hatásainak tompítására, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés mérséklésére fordítjuk” – magyarázza Apostolos Katsifaras (lásd az interjút). Mivel a program végrehajtásáért egy helyi irányító csapat a felelős, az jobban a régió sajátos gyengeségeihez és erősségeihez igazítható.

A program első kiemelt területén beruházások zajlanak a kutatás és az innováció terén, támogatva több mint 700 kis- és középvállalatot (kkv-t), valamint együttműködés valósul meg mintegy 32 kutatóintézet között. Mindez várhatólag 730 teljes munkaidős állásnak megfelelő foglalkoztatottságot generál.

Természeti és kulturális javak

A környezet védelme magában foglalja azt, hogy 36 000 ember számára biztosítanak korszerűbb szennyvízkezelést és ivóvízellátást. A hulladékok újrahasznosítása terén évente plusz 350 000 tonnányi hulladék feldolgozása a cél, kiegészítve évi 99 kilotonnányi kőolaj-egyenértéknek megfelelő mennyiségű („ktoe”) energiamegtakarítással.

A régió emellett a természetvédelmi területek Natura 2000 hálózatán keresztül lépéseket tesz a talaj biodiverzitásának helyreállítása és az ökoszisztéma-szolgáltatások megőrzése érdekében is. Nyugat-Görögország gazdag örökségre építhet: zárt lagúnái és vizes élőhelyei révén ez a régió szállítja a legtöbb halat az ország piacaira és az országhatáron túlra. A legenda szerint Dionüszosz isten az első szőlőtőkét erre a vidékre hozta, lehetővé téve az emberiség számára, hogy bort termeljen.

Nyugat-Görögország valóban bőségesen ki tudja elégíteni az antikvitásokra vágyó turisták igényeit, például az ősi Olimpia révén, amely az olimpiai játékok szülőhelye és óriási jelentőségű régészeti lelőhely. E potenciál kiaknázása érdekében az operatív program kitűzte a közúti, a vasúti és a tengeri közlekedési infrastruktúra korszerűsítését céljával, amelynek során különös figyelmet szentelnek majd a közúti biztonságnak.

Végül, de nem utolsó sorban az uniós támogatás közel egy-egyedét szánják a humánerőforrás-fejlesztésre, a szegénység és a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemre, valamint a szociális, egészségügyi és oktatási létesítmények modernizálására. Ez magában foglalja a szakképzést és az élethosszig tartó tanulást, továbbá a munkalehetőségek számának növe-

lését, különösen a társadalom kiszolgáltatott csoportjai számára. Az oktatási rendszer már tizenegy iskolai struktúrával bővült (lásd a projektről szóló írásunkat). Az operatív program tervbe vette 138 szociális vállalkozás támogatását, és további 27 000 helyi lakos egészségügyi ellátásának javítását is.

Nyugat-Görögországban már érzékelhetők az uniós támogatás előnyei. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap hozzájárult a 2008-as földrengés során megrongálódott pátrai Agios Andreas kórház újjáépítéséhez (lásd a projektről szóló írásunkat). A végéhez közeledik az a nagyszabású közúti infrastrukturális projekt, amely Pátrát köti össze Korinthosszal, és amely a régió gazdasági fejlődése szempontjából elengedhetetlen fontosságú. Emellett a Peloponnészoszi-félszigetet Görögország többi részével összekötő Rion-Antirion híd – a világ leghosszabb függesztett pályájú ferdekábeles hídja, amely egy mérnöki remekműnek számít – az ERFA támogatásával készült el. ■

^ Pátra látképe.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Nyugat-Görögország régió:

<http://www.westerngreece.gr/en/index.php>

Nyugat-Görögország operatív programja:

<http://europa.eu/!PJ74uC>

Adriai- és jón-tengeri területi együttműködés:

<http://europa.eu/!Mn97gw>

Nyugat-Görögország egy fényesebb jövő felé vezető úton

Apostolos Katsifaras, Nyugat-Görögország vezetője betekintést nyújt abba, hogy a görög gazdaság és társadalom e nehéz időszakában mennyire fontos szerepet játszik a kohéziós politika a gazdasági növekedésben és a munkahelyteremtésben, valamint a polgárok életkörülményeinek javításában.

Hogyan támogatja a kohéziós politika Nyugat-Görögország gazdasági fejlődését, és melyek ön szerint a prioritási területek?

A kohéziós politika és az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) az egész EU-ban kulcsszerepet játszanak a beruházások ösztönzésében, és alapvető segítséget nyújtanak számunkra az európai integráció felé vezető utunkon, egy olyan Unióban, ahol folyamatosan mérséklődnek az egyenlőtlenségek.

Nyugat-Görögország egyike az EU legkevésbé fejlett régióinak, amelyet a múltban és a jelenben egyaránt erősen érintett a válság, miközben az országban egymást érik a gazdaság racionalizálására irányuló programok, nincsenek állami beruházások, gyenge a pénzügyi rendszer, a vállalkozásokat és a gazdaságot pedig hosszan tartó recesszió sújtja. Emellett olyan problémákkal küzd, mint az egyre növekvő munkanélküliség, a fiatalok tömeges elvándorlása a tengeren túlra, a jövedelmek folyamatos visszaesése, a mélyszegénység vesztes növekedése és a szociális háló összeomlása.

Ezért számunkra a kohéziós politika biztosítja a fő forrásokat ahhoz, hogy végrehajtsuk a nélkülözhetetlen és elengedhetetlen projekteket, illetve a társadalmi és gazdasági beavatkozásokat. A kohéziós politika képezi régióink termelési és társadalmi modelljét érintő átalakítás mozgatórugóját, ahol a versenyképesség és a növekedés kiegészíti egymást, és kéz a kézben jár a társadalmi igazságossággal és kohézióval. A kohéziós politika által biztosított értékes forrásokat a gazdasági növekedésre és munkahelyteremtésre, a polgárok mindennapi életének javítására, a természeti környezet védelmére és megőrzésére,

az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásainak és az energiafüggőségnek a csökkentésére, az infrastruktúra fejlesztésére, a válság lakosságot érintő hatásainak tompítására, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés mérséklésére fordítjuk.

A kohéziós politika görögországi megvalósításában bekövetkezett egyik lényegi változás az, hogy mindegyik régió a saját programját irányítja. Hogyan birkózik meg az ön régiója ezzel a kihívással?

A program régiók általi irányítása biztosítja azt, hogy a több ágazatot érintő és több forrásból finanszírozott fellépések stratégiai tervezése és megvalósítása regionális szinten történjen, többszörös hatással, az egyes régiók előnyeinek és gyenge pontjainak figyelembevételével.

Annak tudatában, hogy a mi vállunkat terheli a felelősség az új, 2014–2020-as programozási időszak regionális programjáért, széles körű konzultációk alapján létrehozott eljárásokra támaszkodva haladéktalanul elvégeztük a stratégiai és üzleti tervezést, biztosítva, hogy a program régióink társadalmi és gazdasági helyzetének megfelelően kiigazításra kerüljön.

Ennek megfelelően alaposan felkészültünk a mostani programozási időszakra. Ezzel a változtatással azonban még csak az első lépést tettük meg. A decentralizációt tovább kell bővíteni. Görögország 13 régiója közelebb áll a helyi ügynökségekhez (amelyekkel kiváló együttműködési és bizalmi kapcsolatot ápolunk), így a felmerülő igényeket gyorsabban figyelembe lehet venni, és jobb eredmények érhetőek el. Ennek köszönhetően nálunk az alapok felhasználási aránya már a program első évében meghaladta az erre vonatkozó nemzeti szintű arányszámot.

A görög hatóságok létrehozták a kutatási és innovációs intelligens szakosodási stratégiát. Mik a főbb célkitűzések Nyugat-Görögországra vonatkozólag?

A kutatás és az innováció, valamint régióink termelési modelljén belül a nagyobb hozzáadott értéket képviselő ágazatok és termékek előtérbe helyezése kulcsfontosságú a gazdaság felfejlesztése és a fenntartható munkahelyteremtés szempontjából.

A tudás és az innováció létrehozását nálunk erős intézményi háttér segíti, többek között a Pátrai Egyetem, a Nyugat-görögországi Műszaki Oktatási Intézet, kutatóintézetek, a Pátrai Tudományos Park, a Corallia innovációs központ és speciális szakértelemmel rendelkező vállalkozások.

Az intelligens szakosodási stratégia eszközként szolgál e környezet és régióink termelési rendszere közötti kapcsolat megvalósításához. A nulláról indulva, a régió intézményi szerveivel két és fél éven át folytatott közös tárgyalások alapján szisztematikusan alulról felfelé felépített folyamat során a következő három kiemelt ágazatot határoztuk meg:

- ▶ primer ágazat, amely a mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termékeket és szolgáltatásokat helyezi előtérbe;
- ▶ a kultúra és az idegenforgalom, amely a régió jelentős potenciáljára és a komoly fejlődési kilátásokra összpontosít; valamint
- ▶ a mikroelektronika és alapanyagai.

Milyen eredményekre számít a 2014–2020-as időszak végéig? Milyen tanulságokat vontak le az előző programozási időszakból?

A tapasztalat azt mutatja, hogy a régiók hatékonyabban, gyorsabban és a helyi közösségekkel közelebbi kapcsolatban tudják végrehajtani a kohéziós politikát. A mostani programozási időszakban saját tervünket valósítjuk meg. Ez a terv a társadalom bevonásával végzett szintézis eredménye, amely a régió tényleges kihívásait figyelembe véve fejt ki működését.

Célunk az, hogy egy olyan eredményes új modellt hozzunk létre, amely a társadalom és tagjainak igényeit helyezi a középpontba, épít régióink erősségeire, a hangsúlyt a primer ágazatra, az idegenforgalomra, a nyitottságra, a vállalkozói szellemre, az innovációra és a fenntarthatóságra helyezi, ugyanakkor támogatja a társadalom leggyengébb tagjait, csökkenti a szegénységet és a társadalmi egyenlőtlenségeket.

A program igazgatásával kapcsolatos tapasztalatunk lehetővé teszi, hogy a programot jobban megtervezzük, gyorsabban végrehajtsuk és hatékonyabban irányítsuk. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a folyamatot továbbra is akadályozza a túlzott bürokrácia, amely egyszerűsítésre szorul. Az lenne a cél, hogy a projektek és fellépések eredményei átláthatóak legyenek a polgárok számára.

Jelentősegteljes fejlemény az is, hogy párbeszéd kezdődött a kohéziós politika 2020 utáni időszakra szóló fejlesztéséről.

Töretlenül ragaszkodva a szolidaritás alapelveihez és a gazdasági növekedés célkitűzéséhez, most szőhetjük a jövőre vonatkozó terveinket.

Nyugat-Görögország az adriai és jón-tengeri makrostratégia egyik régiója. Milyen várakozásokat fűz ehhez a stratégiához?

Az egymásba fonódó kapcsolatokból álló globalizált világunkban a városok és régiók egymástól való függése már nem korlátozódik a nemzeti szintre, hanem nemzeteken átívelő jelleget öltött azzal a céllal, hogy kiaknázhatók legyenek a közös lehetőségek, és meg lehessen birkózni a közös problémákkal. Az adriai és jón-tengeri régió számos kihívással néz szembe, például súlyos társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségekkel, hálózatok hiányával, nem fenntartható halászzal, környezeti veszélyekkel, az éghajlatváltozás hatásaival, a menekültválsággal és még sorolhatnánk.

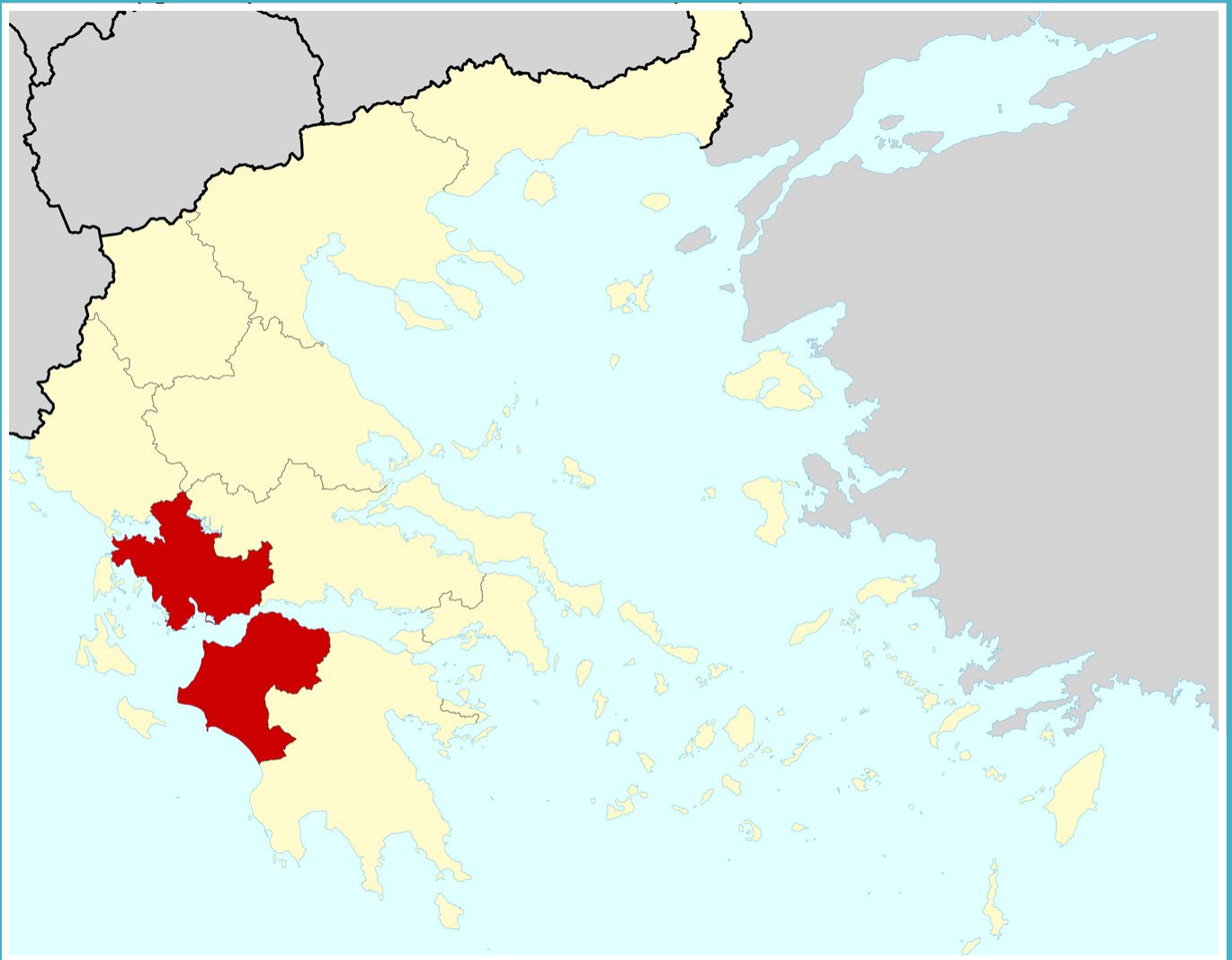
Másfelől viszont jelentős potenciállal rendelkezik, amely egyelőre még kiaknázatlan, de ígéretes lehetőségeket rejt, egyebek mellett a „kék gazdaság”, a szárazföld-tenger közötti kapcsolatok és a multimodális közlekedés javítása, a régió kiemelkedő természeti szépsége és gazdag kulturális, történelmi és régészeti öröksége terén.

Véleményünk szerint az adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégia (EUSAIR) kivételes lehetőséget nyújt a makro-regiót alkotó országok régióinak arra, hogy új fejezetet nyitva maguk mögött hagyják a múltban gyökerező pénzügyi és politikai problémákat, és egymással együttműködve jólétet és fenntartható növekedést teremtsenek. 2011 óta bízunk e kilátás megvalósulásában, hozzájárultunk e törekvéshez és annak eléréséhez, különösen azon európai szervezeteken (Európai Régiók Bizottsága) és hálózatokon (Külső Tengeri Régiók Konferenciája, CPMR) keresztül, amelyeknek mi is tagjai vagyunk, és – az Európai Régiók Bizottságának keretén belül működő Adriai- és Jón-tengeri Transzregionális Csoport elnökeként – részt vettünk az EUSAIR Kormányzótanácsában. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Nyugat-Görögország régió:

<http://www.westerngreece.gr/en/index.php>

Népszám: a 11 336 négyzetkilométeren elterülő régió a 2011-es népszámlálás alapján 679 796 helyi lakossal rendelkezik, amely az ország összlakosságának mintegy 6,3%-át teszi ki.

Kutatási kapacitás: a régió két egyetemnek, egy műszaki intézetnek és öt kutató, fejlesztő és innovációs létesítménynek ad otthont.

Munkaerőpiac: a régió három prefektúrájában a foglalkoztatás három fő munkaerőpiaci ágazatra bomlik: Aitolokarnania – halászat, akvakultúra és növénytermesztés; Achaia – alkoholtartalmú italok gyártása, növénytermesztés és szállítás; és Iliea – kertészeti termékek előállítása és idegenforgalom.

Erősségek: jelentős primer ágazat, erős vonzáskörzete a mezőgazdasági technológiák, a vegyészet és alapanyagai, a nanotechnológia, a környezetbarát technológiák és üzemanyagok terén folytatott kutatómunkának, speciális szaktudás áll rendelkezésre a mezőgazdaság, az akvakultúra, az alkoholtartalmú italok, az idegenforgalom és a szállítás területén; beruházások a mikroelektronika, valamint az üzleti bérlemények és inkubátorházak terén.

INTELLIGENS SZAKOSODÁS (RIS3)

Az intelligens szakosodás keretén belül zajlik a nyugat-görögországi régió egyedi jellegzetességeinek és erősségeinek azonosítása, amelynek során feltérképezik a régió komparatív versenyelőnyeit, a helyi érdekelteket és erőforrásokat pedig egy közös jövőkép köré csoportosítják. Ez a jövőkép pedig az „aristeia” (kiválóság).

A nyugat-görögországi RIS3 három kiemelt vertikális ágazata – amely meghatározza a régió fejlesztési profilját – a következő:

- > a mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termékek előállítására összpontosító primer ágazat;
- > kultúra és idegenforgalom;
- > mikroelektronika és alapanyagai.

NYUGAT-GÖRÖGORSZÁG REGIONÁLIS KONTEXTUSBA HELYEZVE

Nyugat-Görögország az adriai- és jón-tengeri régió szívében helyezkedik el. A térség számára készült uniós program együttműködést teremt Horvátország, Görögország, Szlovénia és néhány olasz régió között, amelynek célja a gazdasági, társadalmi és területi kohézió és együttműködés megerősítése, valamint a két tengert övező szárazföld gazdag természeti, kulturális és emberi erőforrásainak kiaknázása.

A program támogatja a 2014-ben újtárra indított adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégiát (EUSAIR), amely összeköti a négy uniós tagállamot az európai uniós tagságra áhítozó szomszédokkal – Albániával, Bosznia és Hercegovinával, Montenegróval és Szerbiával.

<http://europa.eu/!yb66Bk>

REGION OF WESTERN GREECE
full of contrast!

^ A híres **pátrai karnevál** egy két hónapos rendezvénysorozat, amely táncelőadásokat, felvonulásokat, kincsvadászatot, gyermekkarnevált és számtalan más eseményt foglal magában. A karnevál csúcspontja a karneváli csapatok szombat esti felvonulása, a kocsik és csapataik vasárnapi felvonulása, és végül a karnevál királyának rituális elhamvasztása Pátra kikötőjében.

√ A nyugat-görögországi 2014–2020-as operatív program végrehajtásáért felelős irányító hatóság tagjai.

EGY KÖNYVTÁR FELLENDÍTI A RÉGIÓ KULTURÁLIS ÉLETÉT ÉS A KÖRNYEZET VÉDELMÉT

A pineiosi közigazgatási körzetben található Gastouni város központjában elhelyezkedő közkönyvtár az egész körzet lakosságát kiszolgálja, emellett hozzájárul a szélesebb régió kulturális fejlődéséhez. Az épület két emeletből és egy alagsorból áll. A földszinten kapott helyet a könyvtár, az olvasóterem és néhány iroda, míg az első emeleten egy több célra hasznosított tér és irodák találhatók.

A környező lakónegyeddal harmóniában álló létesítmény építészeti szempontból különleges jelentőséggel bír. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) által biztosított támogatás révén a könyvtár ma már környezetbarát módon üzemel, és helyes energiagazdálkodásának köszönhetően elősegíti az energiatakarékosságot a régióban.

A „PANAGIA ELEOUSA” MŰHELY OTTHONOS ELLÁTÁST BIZTOSÍT

Dionysia Samanta-Psaraki, a Panagia Eleousa műhely elnöke szerint *„a szellemi fogyatékkal élők szülei leginkább amiatt aggódnak, hogyan fog boldogulni gyermekük a szülők elhunytá után”.*

Az ERFA-finanszírozásban részesülő „Támogatott Élet Otthon” elnevezésű kezdeményezés lehetővé teszi a szellemi és kapcsolódó fogyatékkal élők – különösen a szülői ápolásban nem részesülők – számára, hogy életüket egy családi, társadalmi befogadásra és elfogadásra törekvő környezetben éljék végig.

Ez a megközelítés, amelynek segítségével elkerülhető az értelmi fogyatékkal élők marginalizálódása és intézményi elhelyezése, a méltó és támogatott életvitelhez való alapvető emberi jogon alapul, amely lehetőséget biztosít számukra készségeik és képességeik kibontakoztatására, hogy amennyire csak lehetséges, önállóbb és aktívabb módon éljenek társadalmi és fizikai környezetükben.

KÉZZELFOGHATÓ TÖRTÉNELEM PLEVONÁBAN

A plevronai régészeti lelőhely egyike azon antik görög és római időkbeli származó aitoliai ősi városoknak, amelyek a legjobb állapotban maradtak fent. Erődítményeinek kiterjedt szakaszai és az ősi város lakónegyedeinek maradványai kiváló állapotban éltek túl az évszázadokat. A nemrégiben feltárt lelőhelyen található falszakaszok restaurálására tett erőfeszítések a vízvezetékrendszer szélesebb körű feltárásához vezettek.

A műemlék védelmét szolgáló és az ERFA társfinanszírozásában megvalósult munkálatok hozzájárulnak az ország kulturális örökségének megőrzéséhez.

PYRGOS ELSŐ ALSÓ TAGOZATOS KÖZÉPISKOLÁJA

Az oktatás a jól strukturált társadalom kialakításának alapköve. Ebből kiindulva a nyugat-görögországi régió kiemelt figyelmet szentel az olyan funkcionális létesítmények felépítésének, amelyek megfelelő tanulási környezetet biztosítanak a diákok számára és elősegítik az oktatási rendszerbe való gyors beilleszkedésüket.

A 2007–2013-as programozási időszak ERFA/ESZA operatív programjainak keretében 20 iskola építését fejezték be, és már 11 iskolai struktúra került be a következő, 2014–2020-as időszak programjaiba.

KATAKOLO KIKÖTŐJÉNEK KORSZERŰSÍTÉSE

A Jón-tenger fölé magasodó hegyfok lábánál elhelyezkedő Katakolo kikötő jelentős átjáróként szolgál, itt horgonyoznak ugyanis az ősi Olimpia régészeti lelőhelyére látogató utasokat szállító sétahajók.

Az ERFA támogatásával megvalósuló fejlesztések javítják majd a hajók kikötési körülményeit, növelik az utasok biztonságát és kényelmét, valamint bővítik a kikötő kapacitását, hogy több nagyobb méretű hajót tudjon fogadni. Emellett a környező terület és a közterek felújítása fokozza majd a járművel és gyalogosan közlekedők biztonságát.

A „PHOSIL” ENERGIA- ÉS KÖLTSÉGHATÉKONY FOTOVOLTAIKUS MEGOLDÁSA

Három országot – Franciaországot, Spanyolországot és Görögországot – képviselő szervezetek dolgoznak együtt abban a programban, amely a fotovoltaikus panelek új és rugalmas előállítási módját kutatja; Nyugat-Görögország a Technológiai és Kutató Intézet/Vegyésszéchnéki Tudományos Intézet (a projekt koordinátora) és az ADVENT vállalat révén kapcsolódott be a programba. Az áttörő megoldás alapja egy rugalmas fotovoltaikus cella, amely könnyedén adaptálható bármely alkalmazáshoz, illetve könnyedén adaptálható bármely alkalmazáshoz, illetve olyan lézeres megmunkáló technikák, amelyek a gyártási eljárások során képesek helyettesíteni a mechanikus vágást.

Az ERFA által támogatott kutatási projekt kettős célt tűzött ki maga elé: egy alternatív gyártási módszer felfedezése – a hagyományos indium-ón-oxid elektródákat felváltó grafén organikus hordozófelületre tapadó vékony szilikon fóliák – és a szilikon, mint alapanyag túlzott felhasználásának, a fotovoltaikus cellák előállítási költségének és a hulladékképződésnek a visszaszorítása.

✓ Grafén tanulmányozása és osztályozása Raman spektroszkópia segítségével.

A PÁTRAI KÖZKÓRHÁZ JOBB EGÉSZSÉGNEK ÖRVEND

Egy régió lakosainak jólétét és életminőségét jelentős mértékben meghatározza az egészségügyi ágazat állapota. A pátrai Agios Andreas kórház egy jelentős károkat okozó 2008-as földrengést követően széles körű újjáépítésre szorult. Az ERFA által biztosított forrásoknak köszönhetően a központi épületet új orvosi és betegellátást segítő felszerelésekkel látták el. A projekt 2016 végén zárult le.

REGION OF WESTERN GREECE

full of contrast!

A korszerűbb értékelés segíti a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság nagyprojektjeit

Az EU kohéziós politikája finanszírozza az európai beruházási terv beruházások mozgósítására, a reálgazdaságba történő beruházások támogatására és a beruházásbarát környezet megteremtésére irányuló céljainak elérését elősegítő nagyprojekteket. Az új, gyorsabb rendszer már felkészülve várja, hogy a tagállamok még több nagyprojektet indítsanak útjára.

Az interregionális közlekedési összeköttetések kialakításától Európa megújulóenergia-kapacitásának bővítéséig terjedő, uniós társfinanszírozásban megvalósuló infrastrukturális nagyprojektek jelentős hatást gyakorolnak Európa gazdasági fejlődésére és a polgárok életminőségének javulására. E jelentős beruházási kezdeményezések hatékonyságát tovább fokozza a korszerű értékelési és jóváhagyási eljárás, amely biztosítja, hogy a finanszírozás eljusson oda, ahol a leginkább szükség van rá, és a lehető legrövidebb idő alatt a legnagyobb hatást fejtsse ki.

A 2014–2020-as finanszírozási időszak során az új megközelítés a nagyprojektek tekintetében felhasználja a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság, az Európai Beruházási Bank és az Európai

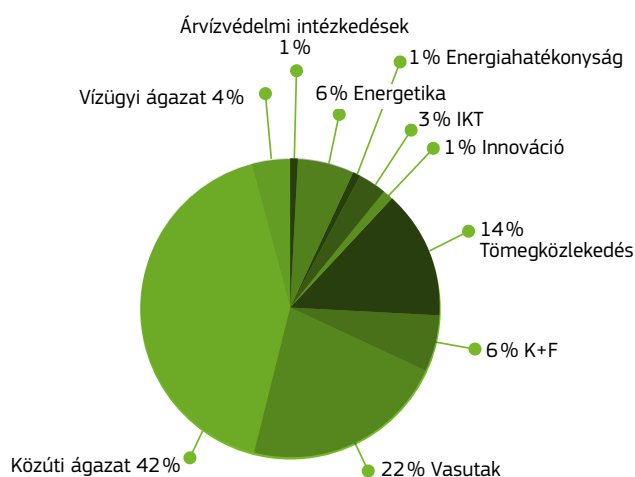
Újjáépítési és Fejlesztési Bank között működő technikai támogatási partnerség, a JASPERS – az európai régiók beruházásait támogató közös program – által összegyűjtött szakértelmet.

A JASPERS programban részt vevő szakértők többsége regionális hivatalokban, a kedvezményezettekhez közel végzi munkáját, ezáltal megtehető a megfelelő előkészületek arra, hogy a nagyprojektek hatékonyan és eredményesen idomuljanak kedvezményezettjeik igényeihez.

Az európai polgárok, vállalkozások, országok és régiók közötti kapcsolatok bővítésére összpontosító nagyprojektek a Kohéziós Alap és az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával nagyszabású infrastrukturális beruházásokat valósítanak meg a közlekedés, a környezetvédelem, az oktatás, az energetika és a kutatás-fejlesztés terén.

A regionális politikáért felelős biztos, Corina Crețu a következőképpen nyilatkozott: „A nagyprojektek a kohéziós politika keretében Európa-szerte zajló tevékenységek „nagyköveteinek” tekinthetők, ezért én mindig különös figyelemmel kísérem alakulásukat. Tökéletesen illusztrálják azt, hogy milyen kedvező és kézzelfogható hatást gyakorolhat a kohéziós politika a gyakorlatban; ezek a projektek kétségtől javítják az emberek mindennapi életét, és hozzájárulnak a helyi gazdaságok fellendítéséhez.”

A 2016 VÉGÉIG BENYÚJTOTT NAGYPROJEKTEK ÁGAZATI BONTÁSÁBAN

(Forrás: az SFC 2014 rendszer adatai)

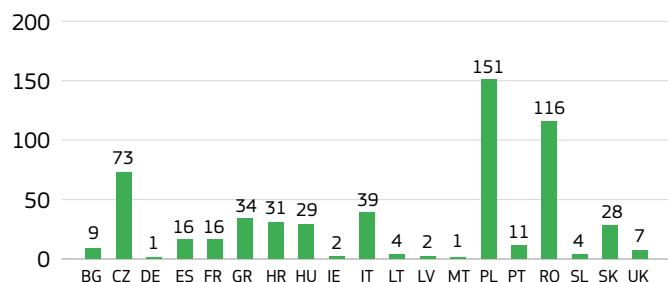
Gyorsított értékelés

A mostani finanszírozási időszakban – a legutóbbi korszerűsített értékelési módszerek segítségével – mintegy 54 nagyprojekt került már jóváhagyásra (2017. március közepi állás szerint). Az átlagos jóváhagyási idő nem haladta meg a 100 naptári napot, ami jelentős előrelépés a 2007–2013-as 224 naphoz képest.

Az értékelési folyamatot átalakították, hogy kiküszöbölhető legyen az indokolatlan késedelem, és a projekteket a lehető leggyorsabban készítsék elő, hagyják jóvá és finanszírozzák. 2016 márciusában a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság berkein belül létrehozták a Projektzáró és Nagyprojekt egységet, amely feladatául kapta a nagyprojektek jóváhagyását, hogy e központosítás révén javítsák a következetességet és felgyorsítsák a bizottsági jóváhagyást.

Bár a jóváhagyási idő jelentősen csökken, a tagállamoknak fokozniuk kell a nagyprojektek Bizottsághoz való benyújtásra történő előkészítése terén tett erőfeszítéseiket. 2016 végéig ugyanis az

2017 JANUÁRJÁBAN AZ OPERATÍV PROGRAMOKBAN SZEREPLŐ NAGYPROJEKTEK SZÁMA TAGÁLLAMONKÉNTI BONTÁSBAN

(Forrás: SFC 2014)

operatív programokban tervezett 584 nagyprojekt közül csupán 76-ot nyújtottak be (lásd az alábbi grafikont).

A 2014–2020-as programozási időszakban a JASPERS kapta meg azt a feladatot, hogy a Bizottság nevében végezze el a projektek értékelését. Ezzel kibővült már meglévő feladatköre, amely magában foglalja a nagyprojektek kidolgozását, a nemzeti adminisztrációk technikai és adminisztratív kapacitásának kiépítését, valamint független projektértékelés kivitelezését a tagállamok számára.

A JASPERS jelentős szakértelemmel, kapacitással és tapasztalattal rendelkező, több mint 120 fős munkavállalói gárdája nagyrészt szakértőkből áll, akik képesek tanácsot adni a helyszínen tevékenykedő helyi hatóságoknak, ellenőrizni, hogy a projektek megfelelnek-e a szabályozásnak és felgyorsítani a projektek előkészítését.

A JASPERS emellett támogatást nyújt az elsősorban a vasúti és közúti közlekedési ágazatban tevékenykedő Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz által finanszírozott projekteknek, illetve a támogatási kérelmek ellenőrzését és kezelését segítő Európai Beruházási Tanácsadó Platformnak.

A bevált gyakorlatok terjesztése

A JASPERS célja, hogy támogatást nyújtson a tagállamoknak ahhoz, hogy kiváló minőségű, uniós támogatásra érdemes projekteket készítsenek elő, különösen olyan kezdeményezéseket, amelyek a bevált gyakorlatok terjesztése és más kedvezményezett országokba átvihető modellek kidolgozása révén multiplikátor hatást gyakorolnak. A tapasztalatok szerint a JASPERS program hozzáadott értéke jelentősebb akkor, ha a projektekbe már azok korai szakaszaiban, például az opcióelemzés fázisában bekapcsolódik. Az egyes projektekhez való hozzájárulás mellett a JASPERS segítséget nyújt az ágazati stratégiák kidolgozásához és módszertani iránymutatást ad a projektkiválasztás és -fejlesztés javításához.

Végezetül pedig multidiszciplináris szakembergárdájának köszönhetően a JASPERS képes tanácsadást biztosítani a több ágazatot érintő, például a városfejlesztési menetrend az intelligens és fenntartható városokért kezdeményezés keretében létrehozott projektek számára.

A projektkiválasztás és -jóváhagyás további felgyorsulását és javulását eredményezték az átdolgozott költség-haszon elemzési eljárások. Ezeknek az eljárásoknak részletes információkat kell tartalmazniuk a számba vett alternatívákról, a projektek pénzügyi jövedelmezőségéről és fenntarthatóságáról, elemzéseket a projektek igényeiről, kockázatairól és gazdasági életképességéről, beleértve az adott régió fejlődésére vagy átalakulására gyakorolt várható hatásokat.

A legújabb eljárásokat részletesen ismerteti a JASPERS szakértőinek hozzájárulásával a kohéziós politika 2014–2020-as időszakára vonatkozólag összeállított „Útmutató a beruházási projektek költség-haszon elemzéséhez” elnevezésű dokumentum: <http://europa.eu/!Pt93uP>

A JASPERS az olyan nagyszabású projektekre összpontosít, amelyek támogatható összköltsége 75 millió EUR felett van a közlekedési és energetikai projektek esetében, illetve 50 millió EUR felett a többi ágazat esetében. A program e küszöbértékek alatti költségvetéssel rendelkező projektek számára is nyújthat segítséget, amennyiben kisebb országokról van szó, vagy a projektek bevált gyakorlatok kísérleti jellegű átültetését szolgálják.

Új irányelvek

A korszerűsített megközelítés értelmében a nagyprojektek Bizottsághoz való benyújtása során a tagállamok két eljárás közül választhatnak:

- Azután értesítik a Bizottságot, hogy a projekteket független szakértők, például a JASPERS munkatársai pozitív elbírálásban részesítették, amelynek alapján az intézmény egy könnyített minőségi ellenőrzést végez.
- A projekteket közvetlenül a Bizottsághoz nyújtják be, amely értékelése során felméri, hogy indokolt-e a kért pénzügyi hozzájárulás biztosítása.

A projektek időben történő befejezése mindig is fontos szempont volt. Ezért a Bizottság jóváhagyását ahhoz a feltételhez köti, hogy a projekt elfogadását követő három éven belül meg kell kezdeni a munkálatokat.

A nagyprojektek hosszú távú és széles körű hatásának biztosítása érdekében szorosabban kötődniük kell a nemzeti intelligens fejlesztési stratégiákhoz és a tagállamok operatív programjaihoz. Most már valamennyi operatív programnak tartalmaznia kell a nagyprojektek jegyzékét, tükrözve a valós projektcsatornákat. A rugalmas

A NAGYPROJEKTEKET ÉRINTŐ FŐBB VÁLTOZÁSOK A 2014–2020-AS IDŐSZAKBAN

- > Az operatív programoknak tartalmazniuk kell a nagyprojektek jegyzékét;
- > Nagyobb szerepet játszanak a független szakértők (JASPERS);
- > A támogatható összköltségen alapuló küszöbértékek megnövelése miatt csökkent a nagyprojektek száma;
- > Nagyobb hangsúlyt kap a nagyprojektek végrehajtása: jóváhagyásuk feltételhez kötött;
- > Átdolgozták a költség-haszon elemzési útmutatót;
- > Egyszerűsítették a támogatás kiszámítására vonatkozó szabályokat;
- > A kiadások igazolása kizárólag a projekt Bizottságnak történő benyújtásakor válik lehetővé;
- > A lezárt projektek nem részesülhetnek finanszírozásban.

kiigazítás lehetővé tétele érdekében a jegyzéket az operatív programok monitoring bizottsága módosíthatja, az egyes projektek stratégiai célkitűzésének fenntartása mellett.

Számos ágazatban – úgymint a közlekedésben – a nagyprojekteknek szorosan kapcsolódniuk kell az ágazati beruházások stratégiai megközelítéséhez, léteznie kell például egy átfogó közlekedésfejlesztési tervnek. Emellett a projekteknek tartalmazniuk kell egy környezeti hatáselemzést, különösen a Natura 2000 hálózatot alkotó érzékeny övezetekre, valamint a főbb uniós irányelvek által védett ökológiai rendszerekre és környezeti jelentőségű területekre gyakorolt potenciális hatásokat kell vizsgálat tárgyává tenni. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/projects/major/

Lengyelország a legtöbbet hozza ki nagyprojektjeinek uniós finanszírozásából

Jarosław Orliński, a lengyel Gazdaságfejlesztési Minisztérium Infrastrukturális Programok osztályának igazgatója áttekintést nyújt a Panoramának a lengyelországi beruházások figyelemre méltó hatásáról.

Lengyelország jelentős mértékben részesült a közlekedési, energetikai, kulturális, felsőoktatási és környezetvédelmi ágazatot érintő nagyprojektek számára nyújtott uniós finanszírozásból. A 2007–2013-as pénzügyi időszak során az infrastruktúra és környezet operatív program irányító hatósága által kezelt nagyprojektek tekintetében 210 európai bizottsági határozat született, amelyek 24,3 milliárd EUR értékben biztosítottak uniós forrásokat.

Lengyelország ebből az összegből szennyvíztisztító telepeket épített, bővített és korszerűsített, a közúti és légi TEN-T (transzeurópai közlekedési) hálózat fejlesztése révén javította a közlekedés hozzáférhetőségét

és a régióközi összeköttetéseket, valamint fejlesztette a kelet-lengyelországi nagyvárosok és az ország többi része közötti közlekedési összeköttetéseket. Az infrastruktúra korszerűsítése és jobb minőségű biztonsági felszerelések biztosítása révén javítottuk a közúti biztonságot.

Emellett tengeri és folyami csatornákat építettünk és korszerűsítettünk, valamint kibővítettük a belvízi utak meglévő infrastruktúráját.

Az energetikai infrastruktúra, vagyis a gázvezetékek, a villamosenergia-hálózatok és a föld alatti gáztározók bővítése, valamint a Świnoujście-ben felépített LNG-terminál révén biztonságosabbá tettük az energiaellátást, amely mind uniós, mind

nemzeti szinten kiemelt célkitűzés. A beruházások egy része pedig a megújuló energiaforrásokból származó energiatermelés növelésére irányult.

A regionális jelentőségű műemlékek védelmét és helyreállítását szolgáló projektek megvalósítása révén – amely műemlékek némelyike az UNESCO világörökségi listáján is szerepel – Lengyelország beruházott a kulturális ágazatba is.

Modern akadémiai központok jöttek létre, elsősorban abból a célból, hogy biztosítsák a szakemberképzést az új technológiák szakterületén. A felsőoktatásban is történtek lényeges infrastruktúrális beruházások, főként a természettudományok és a K+F terén.

Lengyelország az élen jár

A 2014–2020-as időszakban Lengyelország a kohéziós politika fő kedvezményezettjeként 82,5 milliárd EUR támogatásban részesül, hogy elősegítse a fejlődést a gazdasági növekedéshez és munkahelyteremtéshez hozzá-

járuló területeken. E forrásokat főként a közlekedési és környezetvédelmi infrastruktúrák fejlesztésére, az innovációra és a gazdaság versenyképességének fokozására, az egyenlőtlenségek országos szintű csökkentésére, valamint az állampolgárbarát és hatékonyan működő állam kialakítására fordítják. Ezek a célkitűzések 22 program keretében valósulnak meg, amelyek közül hat nemzeti és 16 regionális szinten működik.

Lengyelország legjelentősebb, „Infrastruktúra és környezet 2014–2020” elnevezésű operatív programja 27,4 milliárd EUR értékben nyújt támogatást a TEN-T közúthálózat, a multimodális és a vasúti közlekedés, a közúti infrastruktúra, az alacsony károsanyag-kibocsátású városi tömegközlekedés, a környezetvédelem, azon belül az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, az alacsony károsanyag-kibocsátású gazdasági beruházások, pl. az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások fejlesztéséhez, valamint az energiaellátás biztonságának növeléséhez. Emellett az uniós forrásokat felhasználják a kulturális örökség védelmére, a kulturális erőforrások fejlesztésére, valamint a stratégiai jelentőségű egészségügyi infrastruktúra megerősítésére.

A 2014–2020-as programozási időszakban Lengyelország a többi uniós tagállamot megelőzve már 42 nagyprojektet nyújtott be a Bizottsághoz, amelyek uniós támogatása eléri az 5,8 milliárd EUR-t. Ezek közül az Európai Bizottság 31-et már jóváhagyott.

Az előző finanszírozási időszakból származó tapasztalatok és bevált gyakorlatok kedvező hatást gyakorolnak a jelenlegi időszak projektjeinek előkészítésére, amiben kiemelkedő szerepet játszik a JASPERS munkatársai által nyújtott segítség is.

2016. szeptember 15-én a Gazdaságfejlesztési Minisztérium a nagyprojektek független minőségértékelésére vonatkozó munkavégzési megállapodást írt alá a JASPERS-szel, amely felgyorsítja a nagyprojektek Bizottság általi értékelését és jóváhagyását. Lengyelország már be is nyújtotta a sziléziai régió közúthálózatát érintő első nagyprojektjét a JASPERS-nek független minőségértékelésre.

Az előző finanszírozási időszakban meghozott intézkedések közelebb vitték Lengyelországot fenntartható fejlődésre irányuló célkitűzéséhez, bár ennek megvalósítása továbbra is nagy kihívást jelent. A 2014–2020-as programozási időszak egyik legfontosabb törekvése az alacsony károsanyag-kibocsátású gazdaság kiépítése, amelynek során a kibocsátás csökkentésének leginkább költséghatékony megoldását a meglévő energiaforrások hatékony használata jelenti. Az energiahatékonyság legnagyobb mértékű növelésére az építőiparban, valamint a fűtés és a közlekedés terén nyílik a legjobb lehetőség. Az alulfinanszírozás éveit követően immáron lehetővé kell tenni a nagyvállalatok számára az energiatakarékos gyártási technológiákra és energigazdálkodási rendszerekre való átállást.

A levegőminőségre vonatkozó előírások betartása szorosan kapcsolódik az állami intézmények és a háztartások energiahatékonyságának javításához. A Lengyelországban végrehajtott ellenőrzések megerősítik, hogy a városi területek légszennyezettségének mértéke aggodalomra ad okot.

Bár Lengyelország rendelkezik saját energiaforrásokkal, nem önellátó. Az energiabiztonság szempontjából kulcsfontosságú az energiaforrások diverzifikálása és a megfizethető árú energiaellátás biztonsága. Ebből kifolyólag szükség van a földgázforrások, valamint a gáz- és villamosenergia-ellátási útvonalak diverzifikálására, ezen belül az átviteli és elosztó hálózatok bővítésére és korszerűsítésére.

Az éghajlatváltozás és annak hatásaihoz való alkalmazkodás horizontális kérdése kulcsfontosságú szerepet tölt be az ország általános fejlődését lehetővé tévő célok elérésében. Különösen fontos a főbb kockázatok megelőzése és mérséklése. Az éghajlatváltozás számos következménye közül Lengyelországot leginkább az áradások gyakoriságának és súlyosságának növekedése érinti. Az ilyen jellegű fenyegetésekre való felkészülés és azok hatásainak enyhítése érdekében hozott intézkedések között szerepel az árvízvédelmi infrastruktúrába történő beruházás, a korai figyelmeztető és árvízveszély-előrejelző rendszerek hatékonyságának fokozása, valamint az árvíz-kockázat-felügyeleti rendszer hatókörének kiterjesztése. ■

A LENGYEL „INFRASTRUKTÚRA ÉS KÖRNYEZET 2007–2013” OPERATÍV PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK FŐBB EREDMÉNYEI KÖZÉ TARTOZNAK AZ ALÁBBIK:

- › 275 szennyvíztisztító telepet építettek, bővítettek ki vagy korszerűsítettek;
- › 15 051 km szennyvízelvezető rendszert építettek vagy újítottak fel;
- › 455 km autópályát építettek a TEN-T hálózaton belül;
- › 680 km gyorsforgalmi utat építettek vagy újítottak fel a TEN-T hálózaton belül;
- › 583 km vasútvonalat építettek vagy korszerűsítettek;
- › 8 repülőtér alakítottak át biztonsági és védelmi szempontok figyelembevételével;
- › 991,8 MW megújuló energiaforrásokon alapuló többletenergiát állítottak elő az erőművekben;
- › 987 km új földgázszállító csővezetékét építettek;
- › 367 km energiaszállító hálózatot építettek;
- › 1589 km új földgázelosztó csővezetékét építettek;
- › 77 történelmi jelentőségű épületegyüttest restauráltak vagy renováltak;
- › 47 kulturális létesítményt (múzeumot, galériát, színházat és zenei intézményt) építettek, bővítettek ki és/vagy újítottak fel;
- › 57 felsőoktatási intézményen belüli egység alkalmazott átfogó IKT-infrastrukturális megoldásokat az oktatásban.

MÚZEUMBŐVÍTÉS LENDÍTI FEL OVIEDO KULTURÁLIS ÉLETÉT

Alfonso Palacio, a Museo de Bellas Artes de Asturias igazgatója bepillantást nyújt a Panorámának abba, hogyan növelte a spanyolországi Asturias múzeum bővítése a régió kulturális örökségét, oktatási és képzési lehetőségeit.

Panorama: Ön 2013-ban lett a Museo de Bellas Artes de Asturias igazgatója. Milyen események zajlottak azóta, amelyek mérföldkövet jelentenek az ön, a múzeum és a látogatók szempontjából?

Alfonso Palacio: Véleményem szerint ez a három szempont szorosan összefügg egymással. Ezen időszak alatt az általunk megvalósított legfőbb gazdálkodási célkitűzések a múzeumbővítés kidolgozására és az új rész megnyitására, a gyűjtemények újbóli összeállítására, valamint a komplexum másik két történelmi épületének újbóli megnyitására irányultak. Emellett a szisztematikusan összeállított és folyamatos kiállítási programnak köszön-

hetően a múzeum látogatóinak száma elérte az évi 90 ezret. Ezenfelül új technológiák és a közösségi média bevonásával – amit a múzeum már régóta halogatott – növeltük az intézményünk iránti érdeklődést. Végül pedig Plácido Arango Arias nemrégiben tett bőkezű adománya lehetővé teszi, hogy a múzeum igen jelentős minőségi fejlesztést hajtson végre.

Véleménye szerint napjainkban mi adja a múzeum vonzerejét?

A Museo de Bellas Artes de Asturias már az érkezésemet megelőző években is jó munkát végzett, nevezetesen jelentős kollekción gyűjtött össze XV–XX. századi spanyol műtárgyakból. E gyűjtemény értékét számottevően növelte a Pedro Masaveu kollekciónból érkező további 410 műretek. Az utóbbi időkből az újonnan épült múzeumrész átadása és a múzeum történelmi épületeinek újbóli megnyitása révén lehetővé vált a gyűjtemények vizualizálása, valamint kiállításuk mennyiségi és minőségi szempontból történő javítása, továbbá a kiállító, tudományos és oktatási tevékenységek számának növelése.

Ma már képesek vagyunk kényelmesebb és teljesebb tárlatlátogatást biztosítani látogatóinknak, bevonni új partnereket és új együttműködési megállapodások révén más intézményekre is kiterjeszteni hálózatunkat.

Mi állt a múzeumbővítési projekt elindítását lehetővé tevő döntés háttérében, és hogyan biztosították a szükséges forrásokat?

Milyen szerepet játszott az uniós finanszírozás?

A bővítési projekt elindítására vonatkozó döntést alapvetően az az igény motiválta, hogy növeljük a múzeum területét annak érdekében, hogy több, addig raktáron tartott műkincset tudjunk kiállítani, illetve hogy az összeomlás szélén álló korábbi épületek helyett új tárolóhelyiségeket hozunk létre.

A projektet a regionális kormány és az Európai Regionális Fejlesztési Alap finanszírozta, ez utóbbi biztosította a források nagy részét, a 2007–2013-as programozási időszakra szóló „Asturias” operatív programon keresztül. Meg kell említenünk

azt is, hogy a 2015-ös átadás csupán az első szakasza a folyamatban lévő projektnek, amely majd a második szakasz megvalósítását követően zárul le.

Milyen hatást gyakorolt a bővítés a látogatókra és különösen a helyi közösségre nézve, például a múzeum révén létrejövő kulturális és oktatási tevékenységek számának emelkedésére?

A bővítés számottevő hatással járt. Amikor 2013-ban kineveztek az igazgatói posztra, a múzeumi látogatók száma – amely akkoriban mintegy 45 ezer főt tett ki – erősen visszaesőben volt. A múzeum ugyanis legjobb éveiben ennél átlagosan 15 ezerrel több látogatót vonzott. Az új múzeumrész átadására 2015 márciusában került sor, abban az évben 85 ezren keresték fel létesítményünket. Nincs kétségem afelől, hogy a bővítés és a nyomá-

ban létrejött nagyobb kulturális és oktatási aktivitás jelentősen hozzájárult a régi látogatószám visszaállításához és új közönség bevonásához. 2016-ban már 90 ezer látogatót fogadtunk.

Milyen kapcsolatot sikerült kialakítani az irányító hatósággal, a többi partnerrel és különösen a főépítésszel, Patxi Mandagóval? Hogyan koordinálták a munkálatokat?

Jó kapcsolat alakult ki közöttünk, amely a projekt során felmerült számtalan összetett probléma és nehézség ellenére mindig is a folyamatban érintett különböző érdekeltek közötti együttműködésen és párbeszédre alapult.

Milyen fő kihívásokkal szembesültek a projekt céljainak megvalósítása során? Milyen tanulságokat vonta le a jövőre nézve?

Már a projekt legelején szembe kerültünk a legnagyobb kihívások egyikével, amikor is szembesültünk azzal, hogy óriási mennyi-

ségű munkát kell elvégeznünk azzal a csekély létszámú munkaerővel, amely akkoriban és azóta is a múzeum rendelkezésére áll. Ez a kérdés, amelyet annak idején nyilvánvalóan meg kellett oldanunk, visszatérő problémát jelent, hiszen még mindig szükségünk van új munkatársakra, többek között technikusokra és teremőrökre a kiállító termekbe és azokba a helyiségekbe, amelyek otthont adnak a város kulturális eseményeinek és oktatási tevékenységeinek. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK
<http://www.museobbaa.com/>

Jelentésben emelték ki az EU makroregionális stratégiáinak előnyeit

EZEK AZ INDULÓ PLATFORMOK SEGÍTSÉGET NYÚJTHATNAK A RÉGIÓKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSEKNEK ÁTHIDALNI A NEHÉZSÉGEKET

Az országoknak együttműködést kell kialakítaniuk az olyan határokon átívelő globális kihívások kezelésére, mint az éghajlatváltozás, a gazdasági versenyképesség és a szennyezés. A Bizottság egyik frissen közzétett jelentése szerint az EU makroregionális stratégiái (MRS) segíthetnek több országra kiterjedő megoldást találni az ilyen és ehhez hasonló kihívásokra és megerősíteni a politikai együttműködést. A jelentés azt állítja továbbá, hogy a makroregionális stratégiák teljes potenciálja még nincs teljesen kiaknázva, ezért meghatározza, hogyan lehetne ezt megvalósítani.

A makroregionális stratégiák keretét biztosítanak az országok számára a szomszédokkal fennálló kapcsolataik megerősítéséhez, hogy a mindannyiukat érintő határon átívelő kérdésekre összpontosíthassanak. A koncepció

lényege nem egy újabb politikai vagy finanszírozási szint létrehozása, hanem a meglévő programok és mechanizmusok által támogatható fellépések ösztönzése. Számos fellépésnek lendületre van szüksége ahhoz, hogy hatékony legyen, és előnyére válhat a szorosabb regionális koordináció. A makroregionális stratégiák nyitva állnak az Unión kívüli országok előtt is, ezért jelentős szerepet tölthetnek be az EU külső határain átnyúló kapcsolatok megerősítésében. Ily módon a makroregionális stratégiák hozzájárulnak a kohéziós politika együttműködési szempontjainak érvényesüléséhez.

A 2009-ben indított első makroregionális stratégia a Balti-Tenger térségére összpontosít (EUSBSR). Azóta három további makroregionális stratégiát dolgoztak ki: a Duna régióra vonatkozó uniós stratégiát (EUSDR) 2011-ben, az adriai- és jón tengeri régióra vonatkozó uniós stratégiát (EUSAIR) 2014-ben és az Alpok-régióra vonatkozó uniós stratégiát (EUSALP) 2015-ben. A stratégiák jelenleg összesen 19 uniós és nyolc Unión kívüli országra terjednek ki. Végrehajtásuk javítása és a határon átnyúló kérdések kezelése érdekében a stratégiákat összehangba hozták a szélesebb hatáskörű uniós szakpolitikákkal.

< Corina Crețu, az Európai Bizottság regionális politikáért felelős tagja 2016 novemberében Svédországba utazott, hogy részt vegyen a balti-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégia 7. stratégiai fórumán.

Eredmények

A jelentésből kiderül, hogy a makroregionális stratégiák megnövelték a területi együttműködés és a területi kohézió, valamint azok hozzáadott értékének ismertségét, illetve nagyobb érdeklődést keltettek irántuk, és már a gyakorlatban is érzékelhető kedvező hatásuk. A stratégiák bizonyos szakpolitikai területeken erősítették az együttműködést (lásd pl. a Duna hajózhatóságának főtvétét és a balti energiapiacok összekapcsolási tervét), illetve bizonyos esetekben politikai hátszelet is biztosítottak. A Balti-tenger térségében például hozzájárultak ahhoz, hogy a regionális fontossággal bíró témákat ismét politikai napirendre tűzték, ezek közé tartozott a kultúrával foglalkozó magas szintű találkozó 2008 óta első ízben történő megszervezése 2015-ben.

A makroregionális stratégiák emellett hozzájárulnak a meglévő együttműködési mechanizmusok javításához, a létező regionális struktúrák, valamint az uniós tagállamok és Unión kívüli szomszédai közötti együttműködés fokozásához, közelebb hozva ezáltal az Unión kívüli országokat az EU-hoz. A Duna régióban például a Duna Finanszírozási Párbeszéd létrejötte révén megerősödött a nemzetközi szervezetekkel folytatott párbeszéd és együttműködés. Az első Unión kívüli államot is bevonó európai területi együttműködési csoportosulás révén (Magyarország–Ukrajna) regionális partnerségek nyertek megerősítést, egy együttműködési program létrehozása pedig lehetővé tette Moldova számára, hogy részt vegyen a stratégiában.

A stratégiák emellett megkönnyítették a regionális szintű új hálózatok kialakulását, illetve hozzájárultak a meglévő hálózatok hatékonyságának növeléséhez (pl. a balti-tengeri halászati fórum), és lendületet adtak új makroregionális projektek elindulásához és a meglévők meghosszabbításához. Ezenfelül ösztönözték az integrált és több ágazatot átfogó megközelítés alkalmazását, és elősegítették a különböző szintű (uniós, nemzeti, regionális és helyi) szereplők közötti együttműködés és koordináció fokozását.

A stratégiák főbb eredményeit a cikk alábbi, az egyes stratégiáknak szentelt részében foglaltuk össze.

Hatékonyabb együttműködés

A jelentés kiemeli továbbá azokat a kérdéseket, amelyekre a négy makroregionális stratégiának megoldást kell találnia – ezen a listán előkelő helyen szerepel a környezet védelme. A balti-tengeri, a dunai, illetve az adriai és jón-tengeri régióknak fokoznia kell az együttműködésre irányuló erőfeszítéseit ahhoz, hogy hatékony

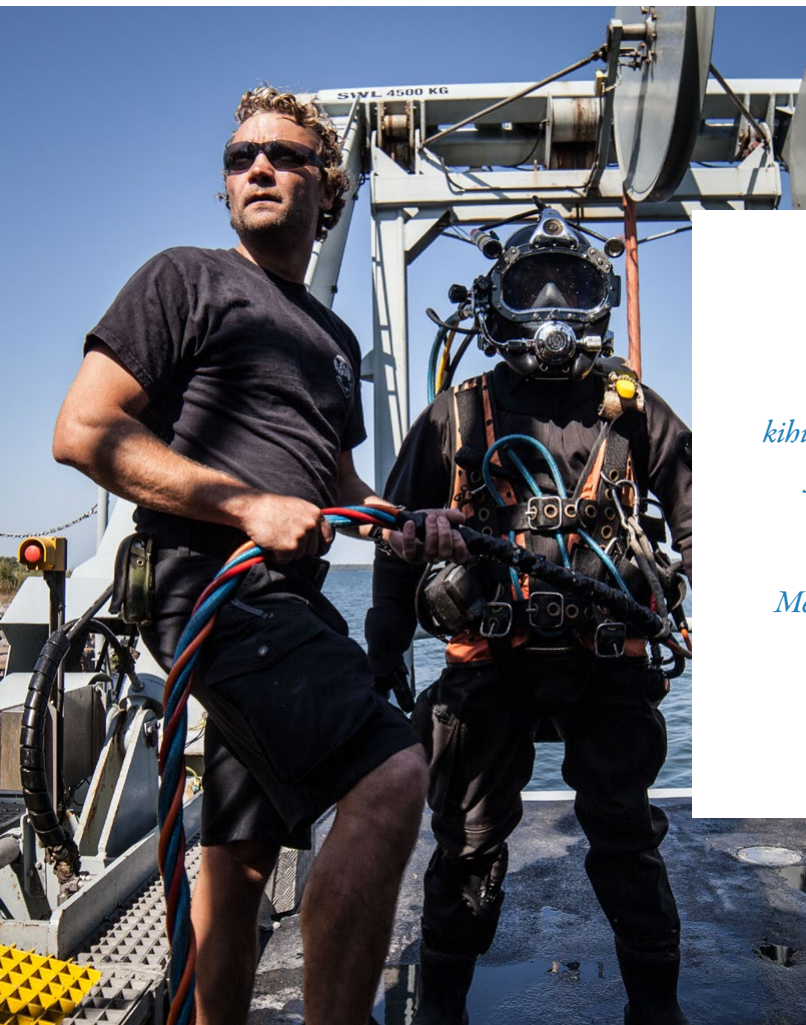
védelmet tudjon nyújtani a tengeri környezet számára. Emellett számos régió húzhatja hasznát az energetika és a közlekedés területén fennálló összeköttetések fejlesztéséből. Az adriai- és jón-tengeri térségben elhelyezkedő országoknak ezenfelül szükségük van olyan politikák kidolgozására, amelyek lehetővé teszik a jelentős mértékű menekült- és migránsválság összehangolt és pragmatikus kezelését.

A jelentés megállapítja, hogy a makroregionális stratégiák végrehajtása terén szükség van a kommunikáció javítására. Ez megnyilvánulhat például abban, hogy a projektpartnerek segítséget kapnak az adott feladatra megfelelő emberek felkutatásához, vagy abban, hogy a nemzeti koordinátorokat tájékoztatják a projektek eredményeiről. A jelentés szerint szükség lenne továbbá arra, hogy a nemzeti minisztériumok erőteljesebben elkötelezzék magukat a makroregionális stratégiák célkitűzéseinek elérése iránt, illetve hogy szorosabb együttműködés valósuljon meg az irányítócsoportok és az európai strukturális és beruházási alapok vagy egyéb eszközök által támogatott programok irányító hatóságai között. Mivel a stratégiák nem rendelkeznek saját költségvetéssel, jobban össze kell hangolniuk a rendelkezésre álló finanszírozási források felhasználását. Végül pedig a stratégiákban rejlő potenciál alaposabb kiaknázása érdekében teljesen fel kell tárni és ki kell használni a makroregionális stratégiák és a kohéziós politika közötti kapcsolatokat.

Ez az első olyan eredményjelentés, amely együtt tárgyalja az összes makroregionális stratégiát, és a Bizottság tervei szerint a jövőben két évente tesznek majd közzé ehhez hasonló nyomon követési jelentéseket. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

<http://europa.eu/!gG38wx>

< A Costa Concordia 2012-es balesetét követően létrehozott DiveSMART Baltic projekt célja, hogy felkészítse a búvárokat a balti-tengeri esetleges balesetek esetén megvalósítandó együttműködésre. Az együttműködés, valamint az eljárások és a merülési készségek közös megértése révén jól felépített és tartós kutató és mentőakciók hajthatók végre a Balti-tengeren, amely így biztonságosabb színterévé válik az utazásnak, az életnek és a munkának.

“ A Balti-tenger összeköt bennünket. Ugyanakkor kihívásokat tár elénk. [...] Egyéni és nemzeti szintű együttműködést kell megvalósítanunk ahhoz, hogy e közös kihívásokra közös válaszokat találjunk [...]. Az EUSBSR nagy fontossággal bíró keretet nyújt a Balti-tenger megmentésére irányuló halaszthatatlan tennivalóink elvégzéséhez. Az a stratégia azonban, amely csak papíron él, nem elég jó. Meg kell valósítani, amihez pedig emberekre van szükség. ”

Őfelsége Viktória svéd koronahercegnő
Az EUSBSR 2015. június 15–16-án Jürmalában
megrendezett 6. éves fórumán

A BALTI-TENGERI RÉGIÓRA VONATKOZÓ UNIÓS STRATÉGIA (EUSBSR)

Az EUSBSR 2009-es elindítása óta egyre növekvő várakozások övezik a stratégia teljesítményét, az első makroregionális stratégia lévén „rá szegeződik minden tekintet”. A stratégia hét éves működése alatt számos eredményt ért el. Ezek magukban foglalják egyebek mellett az új, szilárd hálózatok létrehozását, valamint a meglévő hálózatok hatékonyságának és eredményesebb használatának növelését; új makroregionális hatáskörű projektek elindítását és a korábbiak meghosszabbítását; a többszintű irányítás és a több ágazatot átfogó együttműködés elősegítését.

Az EUSBSR hozzájárult emellett a szakpolitikák formálásához és fejlesztéséhez (többek között az energetika, a navigáció, a környezetvédelem és az éghajlatváltozás terén), a régión belüli különböző együttműködési keretek közötti szinergiák és komplementaritás megerősítéséhez, valamint az összes szinten – országokon belül és országok között egyaránt – megvalósuló együttműködés és koordináció fokozásához.

PÉLDÁK

- › A Balti-tenger vizének minősége javuló tendenciát mutat, a tápanyag-beáramlást pedig csökkentették olyan projektek végrehajtása révén, mint például a PRESTO és az IWAMA (interaktív vízgazdálkodás);
- › A vállalatok és a diákok közötti szorosabb együttműködés – amelyet a balti-tengeri képzési programhoz hasonló projektek segítettek elő – ösztönzőleg hatott a balti-tengeri régióban a vállalkozásfejlesztésre és -integrációra.
- › A hajózás biztonsága és a balesetmegelőzés javuló tendenciát mutat a Balti-tengeren, köszönhetően az olyan projektek végrehajtásának, mint a Hatékony, biztonságos és fenntartható tengeri forgalom (EfficienSea) és az annak nyomán követésre indított EfficienSea2 projekt, amelyek középpontjában az e-navigációs infrastruktúrák és szolgáltatások fejlesztése és tesztelése áll.

“*Napjainkban a Duna az együttműködés szimbólumává vált. Ez részben a Dunára vonatkozó stratégia érdeme, amely összeköti a folyó vízgyűjtő területén elhelyezkedő országokat, teret biztosítva a régi és új tagállamok, valamint az Európai Unió potenciális új tagjai közötti együttműködésnek.*”

Robert Fico, Szlovákia miniszterelnöke
Az EUSDR 2016. november 3–4-én Pozsonyban
megrendezett 5. éves fórumán

A DUNA RÉGIÓRA VONATKOZÓ UNIÓS STRATÉGIA (EUSDR)

Az EUSDR első öt éves működése már meghozta első gyümölcseit. A stratégia eredményeképpen számos új és jelentős makroregionális projektet indítottak el vagy fejlesztettek tovább (pl. a hajózhatóság és az éghajlatváltozás terén). Az EUSDR egyértelműen javított az együttműködési kultúrán, kapcsolatot teremtve a különböző szinteken tevékenykedő érdekelt felek között, segítve a multikulturális párbeszéd kialakítását. Hozzájárult emellett a szakpolitikák és az intézmények közötti nemzeti szintű koordináció megerősítéséhez és szinergiák

PÉLDÁK

- › A Duna vízgyűjtő területén a SEERISK-hez hasonló összehangolt vízgazdálkodási és kockázatkezelési projektek jelentősen csökkentik az árvízkarok keletkezésének veszélyét;
- › Megszűnőben vannak a Duna hajózhatóságának útjában álló akadályok, és javult a hajózás biztonsága olyan projektek révén, mint a FAIRWAY és a DARIF – Danube River Forum (Duna Fórum);
- › A kulturális párbeszédet és a fiataloknak a civil társadalomban való tevékeny részvételét támogatják az olyan projektek, mint az Empowering Young People – Connecting Europe (Fiatalok érvényesülése – Európa összekapcsolása).

létrehozásához, továbbá támogatta a nem uniós országokkal folytatott, valamint a régióban jelen lévő nemzetközi szervezetek között zajló tematikus együttműködés fokozását.

AZ ADRIAI- ÉS JÓN-TENGERI RÉGIÓRA IRÁNYULÓ UNIÓS STRATÉGIA (EUSAIR)

“*Az EUSAIR jelentős politikai hozzáadott értéket teremt, amit alátámaszt az, hogy négy uniós tagállam és négy nem uniós ország vesz részt benne, ösztönözve a tagjelölteket és potenciális tagjelölteket az európai út követésére.*”

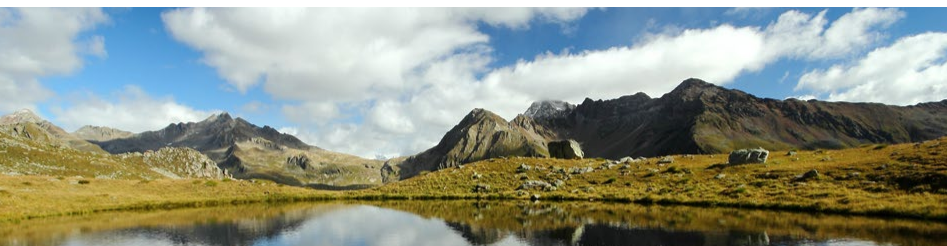
Paolo Gentiloni, külügyekért és nemzetközi együttműködésért felelős olasz miniszter, az EUSAIR stratégiát elindító, 2014. november 18-án Brüsszelben megrendezett konferencián

A 2014-ben újtárra indított EUSAIR lassan kialakítja működésének kereteit. Fennállásának rövid ideje alatt tevékenysége elsősorban a stratégia működtetéséhez és előmozdításához, valamint a várt eredmények eléréséhez szükséges irányítási struktúrák és szabályok felállítására irányult. Emellett meghatározásra kerültek azok a kiemelt intézkedések, amelyekre a kezdeti időszakban a munkát összpontosítani kell (pl. tengeri területhasználat-tervezés és tengeri gyorsforgalmi utak kialakítása). A stratégia bizonyos mértékben már hozzájárult az érintett országok közötti együttműködés és koordináció javulásához.

PÉLDÁK

- › A közös érdekeket érintő konkrét kérdésekben az uniós tagállamokkal az EUSAIR keretén belül folytatott együttműködés segíti a stratégiában részt vevő nyugat-balkáni országokat az uniós integrációs folyamat során;
- › A környezetet tisztelő, fenntartható gazdasági növekedés megvalósítása érdekében az adriai-és jón-tengeri régióban a szárazföldet a tengerrel összekötő kék-zöld folyosókat határozták meg olyan fő területként, ahol elő kell segíteni a stratégiai projektek létrehozását.

“ *Az alpesi régiók már régóta járják az együttműködés útját, számos már létező hálózat működik, a stratégia ezért a meglévő szolidaritás megerősítésére törekszik.* ”

Corina Crețu, a regionális politikáért felelős biztos
Az EUSALP stratégiát elindító, 2016. január 25-én Brdóban megrendezett konferencián

AZ ALPOK-RÉGIÓRA VONATKOZÓ UNIÓS STRATÉGIA (EUSALP)

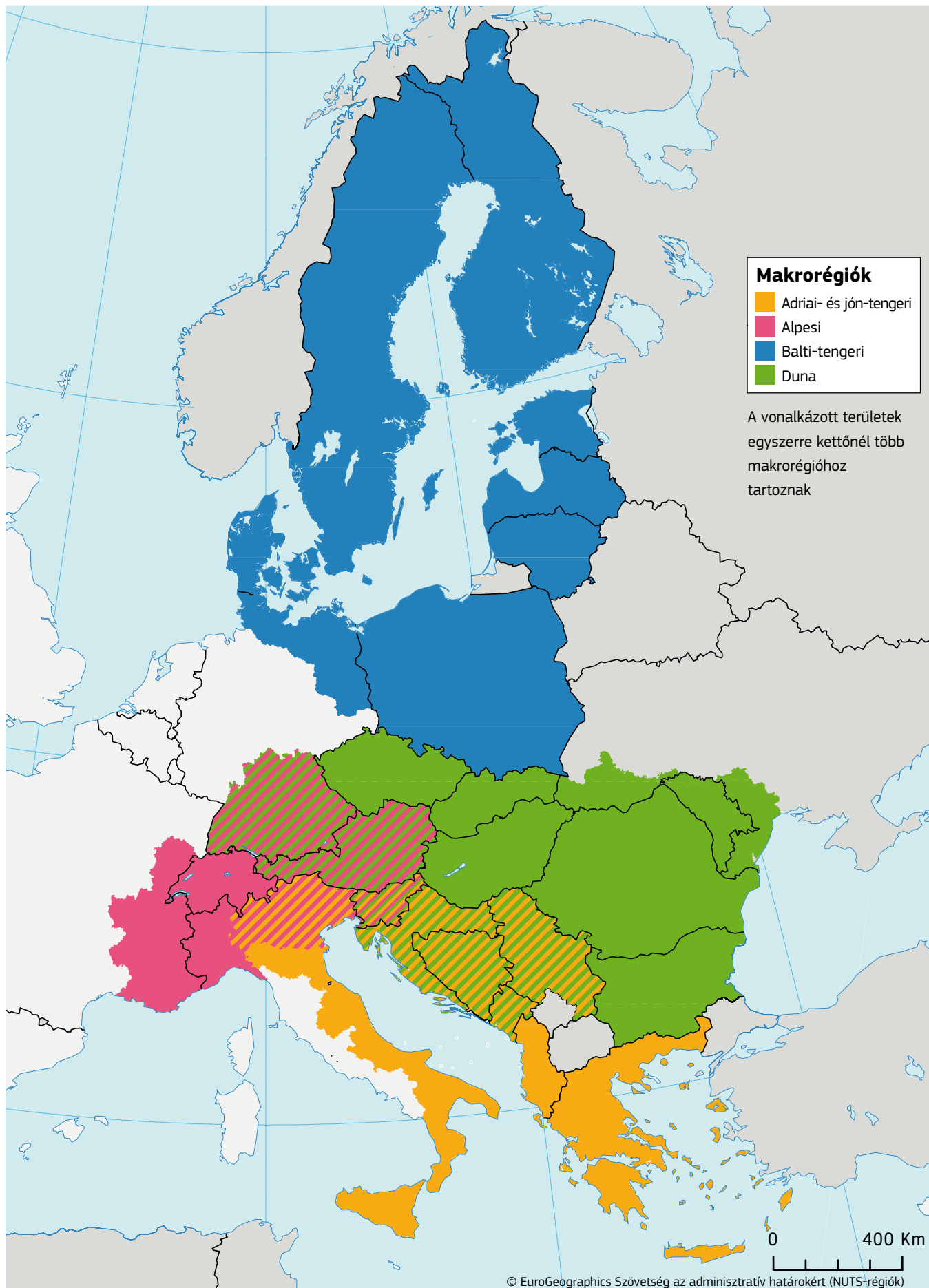
Az EUSALP, az uniós makroregionális stratégiák családjának legifjabb tagja sokat ígérő módon kezdte meg működését 2016-ban. Mivel a stratégia még mindig kezdeti stádiumában van, a végrehajtására vonatkozóan következtetéseket még nem lehet levonni. Néhány kezdeti eredmény azonban már egyértelműen megmutatkozik. Ezek közé tartozik például az irányítási struktúrákra és szabályokra vonatkozó megállapodások megkötése, valamint az EUSALP cselekvési terv végrehajtásához szükséges tematikus kérdések meghatározása (pl. az alpesi fa értékláncának fejlesztése és az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodásra való összpontosítás). A stratégia fő eredményei majd csak a jövőben fognak megmutatkozni. ■

PÉLDÁK

- › Az alpesi régióban határokon átnyúló oktatási lehetőséget biztosítanak duális szakképzés számára a mountErasmushoz hasonló projektek;
- › Javulni fog az EUSALP területei közötti ökológiai kapcsolat azáltal például, hogy hangsúlyt kap a Transz-Európai Zöld Infrastruktúra Hálózat (TEN-G) létrehozása és fejlesztése a régióban.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/macro-regional-strategies/
www.balticsea-region.eu/
www.danube-region.eu/
www.adriatic-ionian.eu/
www.alpine-region.eu/

A PANORAMA
MAGAZIN
örömmel fogadja
az ön írását is!

A *Panorama* magazin Személyes tapasztalatok című rovatában helyi, regionális, országos és európai érdekeltek mondják el a véleményüket a megreformált kohéziós politikáról, valamint vázolják a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó terveiket

A *Panorama* örömmel fogadja az olvasók saját nyelvén készült írásait, amelyek közül néhányat következő számainkban megjelentetünk. Kérjük, vegye fel velünk a kapcsolatot, és mi tájékoztatjuk önt a határidőkről, valamint a vélemények megfogalmazására vonatkozó iránymutatásokról.
regio-panorama@ec.europa.eu

UNIÓS FINANSZÍROZÁS LETTORSZÁGBAN – A HOSSZÚ TÁVÚ ÉS FENNTARTHATÓ VÁLLALKOZÁSOKÉRT

A kohéziós politika Lettország 2004-es uniós csatlakozása óta szerves részét képezi az ország gazdaságfejlesztési stratégiájának.

Atámogatás mára létfontosságú előnyöket teremtett Lettország minden egyes polgára számára. Ugyanakkor úgy látjuk, hogy a kohéziós politika által biztosított lehetőségek nagymértékben hozzájárulnak majd a gazdaság jövőbeli növekedéséhez is. Az idei évben Lettország a hangsúlyt a projektek hatékony végrehajtására és a megfelelő kockázatkezelésre helyezi, hogy képes legyen az uniós forrásokban rejlő lehetőségeket céltudatosan és teljes mértékben kihasználni.

A korábbiakhoz hasonlóan a vállalkozások támogatása a 2014–2020-as programozási időszakban is Lettország egyik legfontosabb prioritása. A források felhasználhatók a munkavállalók képzésére, kutatásra, technológiai fejlesztésre és innovációra, a versenyképesség növelésére, illetve a kis- és középvállalatok ösztönzésére, valamint új termékek gyártására.

Jelenleg a projektértékelés a termelőegységek és infrastruktúra létrehozására irányuló program keretében zajlik, amelynek célja a lettországi régiók ipari létesítményeinek és feldolgozóiparának fejlesztése. Emellett országos és regionális jelentőségű inkubátorházak jöttek létre a településeken, valamint Rigában létrehoztak egy inkubátorházat a kreatív iparágak számára. A vállalatok folyamatosan gyarapodó igényeinek kielégítése érdekében az előző időszakhoz képest nőtt az inkubátorházak száma.

Ezenfelül projektmegállapodások születtek valamennyi jóváhagyott klaszterrel, és már folyamatban van az első intézkedések végrehajtása. A várakozások szerint a klaszterprogramba tett beruházások jelentősen megtérülnek majd – kedvező piaci feltételek esetén a 13 jóváhagyott klaszter teljes exportjának mennyisége várhatóan akár több mint 100 millió EUR értékben is növekedhet, és egy ilyen mértékű volumennövekedés meghaladná a befektetett források összegét.

Emellett hozzáférhetővé váltak pénzügyi eszközök is, egyebek mellett mikrohitel, induló vállalkozások számára nyújtott hitelek, növekedési hitelek, akcelerator programok, hitelgaranciák. Ezekben a különféle pénzügyi eszközök keresztül 1706 vállalat részesült már támogatásban.

A támogatáson keresztüli finanszírozás ugyanakkor továbbra is hozzájárul a vállalkozások versenyképességéhez, támogatva az innovációt – a természettudományokban rejlő potenciált felhasználva – és a versenyképesség növelését. A rendkívül hatékony pénzügyi eszközök mellett a támogatások eljutnak az egyedi segítséget igénylő vállalkozásokhoz, illetve olyan helyekre is, ahol a terület társadalmi és gazdasági szintje nem eléggé fejlett ahhoz, hogy eredményesen bevonzza a pénzügyi eszközöket.

Az uniós támogatás kulcsfontosságú az olyan vállalkozók számára, akiknek nagy potenciállal rendelkező és fenntartható eredményekhez vezető jó ötleteik vannak. ■

DANA REIZNIECE-OZOLA
Lettország pénzügyminisztere

EREDMÉNYORIENTÁLTSAÉG: HOGYAN MÉRJÜK A STRUKTURÁLIS ALAPOK HATÁSÁT DÁNIÁBAN?

A dán üzleti hatóság – a dán statisztikai hivattal és régiókkal karöltve – kidolgozott egy, a dániai regionális fejlesztési politika hatásának mérésére szolgáló eszközt.

A 2014–2020 közötti időszak során az Európai Regionális Fejlesztési Alap és az Európai Szociális Alap a gazdasági növekedés és munkahelyteremtés érdekében mintegy 400 millió EUR-t fektet be Dániában. Mint bármely más tagállamban, a strukturális alap által finanszírozott dán projektek hatásának és eredményeinek méréséhez is számos mutatót, köztük közös mutatókat használnak. E közös mutatók hasznosak ugyan, de megvannak a maguk korlátai, nevezetesen az, hogy önértékelésen alapulnak, és csupán a projekt lezárásáig mérik őket. A dán strukturális alap támogatásában részesülő projektek fő eredményei jellemzően a projekt lezárása után – gyakran évekkel lezárásukat követően – mutatkoznak meg.

Ezért a dán üzleti hatóság és a regionális fejlesztési fórumok egyesítették erejüket a dán statisztikai hivattal annak érdekében, hogy megmérjék, hogyan teljesítenek valójában a strukturális alap finanszírozásában részesült projektek egyebek mellett a foglalkoztatás és a forgalom tekintetében a projekt időtartama alatt, de főképpen a projekt lezárását követően.

A strukturális alap által finanszírozott projektek hatását úgy határozzák meg, hogy a részt vevő vállalatok fejlődését összevetik a kontrollcsoportok fejlődésével, vagyis olyan hasonló vállalatokéval, amelyek nem részesültek a strukturális alap támogatásában. Amennyiben a résztvevők szignifikánsan nagyobb növekedést értek el, mint a kontrollcsoport, az annak a jele, hogy a projektben való részvételük pozitív hatással járt.

A legfrissebb hatásmérés a strukturális alap által finanszírozott körülbelül 150, a 2010–2012-es időszakban indított projektre összpontosított. Ezekben a projektekben több mint 7000 magánvállalat vett részt, amelyek növekedését 2015 végén mérték fel és vetették össze a kontrollcsoportokéval (a legfrissebb adat 2015-ös). A hatásmérés azt mutatja, hogy a strukturális alap támogatásában részesült projektek mintegy 4200 magánszférabeli teljes munkaidős állás létrejöttéhez

^ A dán irányító hatóság irodája Silkeborgban (Jütland).

járultak hozzá, munkahelyenként 75 ezer EUR értéket teremtve. Ugyanakkor a hatásmérés becslése szerint a projektek révén a részt vevő vállalatok forgalma mintegy 850 millió EUR-val növekedett.

A 2014–2020 közötti programozási időszak első hatásmérései várhatóan 2018 folyamán készülnek el. Ezek a mérések már nem csupán a részt vevő vállalatokra, hanem a részt vevő emberekre is összpontosítanak majd. Különösen a szociális alap projektjeinek tekintetében gyakran indokolt mérni, hogy a munkanélküliek találtak-e munkát, a fiatalok befejezték-e tanulmányaikat stb. Ennek méréséhez szintén a dán statisztikai hivatal szolgáltatja az adatokat. ■

HANS HENRIK NØRGAARD
Főtanácsadó, dán üzleti hatóság

AZ UNIÓS STRUKTURÁLIS ALAPOKNAK TÁMOGATNIUK KELL AZ ÖNIGAZGATÁST

Amikor a strukturális alapokat emlegetjük, három fő megállapítás emelkedik ki a többi közül: túlzott bürokrácia, támogatástól való függőség és fokozott versenyképesség.

Noha két megállapításnak meglehetősen negatív felhangja van, egyértelmű, hogy a strukturális alapok rendkívüli, bár néha alábecsült mértékben fokozták az állam és az üzleti szféra versenyképességét Észtországban.

Mindenesetre fontos volt és továbbra is fontos lenne, hogy kordában tartsuk a negatív reakciókat. A negatív szemlélet elterjedésének megelőzése érdekében folyamatosan visszajelzést kell kérnünk a támogatások kedvezményezettjeitől, valamint az iparágak általános érdekeit képviselő nem kormányzati szervezetektől.

A vállalkozók szerint az alapokhoz kapcsolódó bürokrácia mértéke az idők folyamán egyre csak nőtt. Ha a projektkiadások több mint 20%-át költik jelentéstételre és az ahhoz kapcsolódó költségekre, az egyértelműen túl sok. Sokkal több értelme lenne ezeket a forrásokat a különböző intézkedések fő célkitűzéseinek megvalósítására fordítani. Fontos lenne elérni azt, hogy a hangsúly az állandó jelentéstételről átkerüljön a célkitűzések hatásaira és az egyes projektek végeredményeinek értékelésére. A jelentéstételi kötelezettség különösen a kisebb vállalkozások számára megterhelő, és jelentős mértékű frusztrációt okozhat.

Nagyobb bizalmat kellene tanúsítani a támogatások kedvezményezettjei iránt; nem észszerű minden dolog ellenőrzése és auditálása, hiszen ez mind a vállalat, mind pedig az állam számára költségnövekedéssel jár.

A támogatástól való függőség kialakulása valamennyi országban problémát jelent, a finanszírozás forrásától függetlenül.

A függőséget el kell kerülni, mert a pénzforrás egy idő után elapad, ezért a finanszírozást nem a működés, hanem a fejlesztés támogatására kellene használni.

Néhány ágazatban a függőség jelentős problémává nőtte ki magát, és nem csupán Észtországban. Az egyik legösszetettebb terület a mezőgazdaság, de más területek is érintettek. Leginkább a „tanult tehetetlenség szindróma” csapdáját kell elkerülni, amely a mindenható és soha meg nem szűnő támogatás illúzióját kelti.

A strukturális alapoknak az egész gazdaságot kell versenyképesebbé tenniük – ezt kellene fő célként meghatározni. A támogatás kiosztását illetően fontos, hogy egyenlően kezeljék a nagy- és kisvállalatokat, és több támogatásban részesüljenek azok, akik már egy ideje működnek a piacon és láthatólag önállóan is megállják a helyüket. Az üzleti világban a verseny kemény játék, a piaci szereplőknek sok munkát és pénzt kell befektetniük ahhoz, hogy sikerrel működjenek a nemzetközi piacokon.

A jelentősebb vállalatok hajlandóak nagyobb mértékű saját hozzájárulást biztosítani, ezért az uniós strukturális alapoktól érkező támogatással sokkal látványosabb eredmények érhetőek el. Emellett nem szabad elfelejtenünk, hogy a nagyvállalatok több tucat kisebb vállalatnak adnak munkát. Bizonyos esetekben alvállalkozóik száma elérheti a több százat, és sikerük gyakran nagyobb partnerükön múlik. A támogatás átgondoltabb odaítélése az adminisztratív költségek terén is jelentős megtakarítást eredményezne. ■

MAIT PALTS

Ügyvezető igazgató
Észt Kereskedelmi és Iparkamara

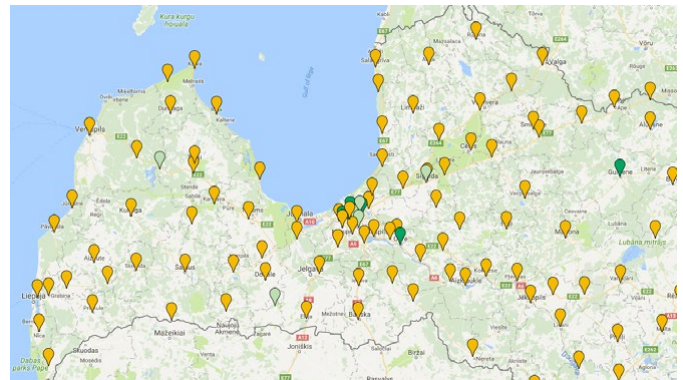
PROJEKTEK

KÖRNYEZETBARÁT MOBILITÁS LETTORSZÁGBAN

**A BERUHÁZÁS
ÖSSZÉRTÉKE:
7 835 300 EUR**

**UNIÓS HOZZÁJÁRULÁS:
6 660 000 EUR**

Az elektromos gépjárművek töltőhálózatának kialakítására irányuló projekt célja egy 150 elektromos gépjármű töltőállomásból álló országos hálózat létrehozása Lettországból, az alternatív üzemanyag-töltés infrastruktúrájára vonatkozó uniós előírásokkal összhangban. A projekt eredményeképpen csökkenni fog az ország olajfüggősége, és jelentősen megnövekszik a lettországi közutakon közlekedő elektromos gépjárművek száma.

Az elektromos mobilitási projekt fő célja az, hogy az elektromos gépjárművel igénybe vehető töltőállomások országos hálózatának kiépítése révén növelje a lettországi közutakon közlekedő elektromos gépjárművek számát, csökkentve ezáltal Lettország olajfüggőségét. Ez az innováció fokozza majd az ország közlekedési ágazatának hatékonyságát, növeli a mobilitást és Lettország-szerte ösztönzi a megújuló technológiák fejlesztésének bővítését és szélesebb körű használatát. Emellett javítani fogja az életminőséget a kis- és nagyvárosokban, ahol a forgalmi torlódások okozta légszennyeztség egyre több egészségügyi problémához vezet.

Felelősségvállalás

A projekt konkrét tevékenységei közé tartozik a töltőállomások lehető legjobb elhelyezkedésének meghatározására irányuló kutatómunka, majd a töltőállomások és a működtetésükhöz szükséges elektromos csatlakozások kiépítése. Emellett a projekt keretében sor kerül egy, a töltőállomások kezelésére és felügyeletére szolgáló rendszer kialakítására – amely biztosítja a működésük hatékony nyilvántartását és ellenőrzését, az általuk nyújtott szolgáltatások elszámolását – valamint az elektromos gépjárművek töltéséért felszámolandó díj kifizetési módjainak meghatározására.

A projekt célja az, hogy 2020-ra elegendő számú nyilvánosan hozzáférhető töltőállomást építsen ahhoz, hogy biztosítsa az elektromos gépjárművek közlekedését az ország valamennyi nagyvárosában és környező vidékein, valamint Lettország összes többi sűrűn lakott körzetében. Ezek a célkitűzések összhangban vannak az alternatív üzemanyag-töltés infrastruktúrájának kialakítására vonatkozó uniós irányelvekkel.

Azáltal, hogy észszerű mennyiségben és ideális helyeken létesülnek töltőállomások, a projekt gondoskodik az elektromos gépjárművek gyors feltöltéséről, az állásidő elkerüléséről és az elektromos gépjárművel megtehető távolság növeléséről. Ez az új, innovatív és átgondolt elektromos gépjármű infrastruktúra hozzájárul majd a közlekedési ágazat fenntarthatóságának növeléséhez, Lettország fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségének, valamint a légszennyeztség mértékének csökkentéséhez. ■

A projekt finanszírozása túlnyomórészt az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA) történik, a fennmaradó hányadot pedig a lett kormány biztosítja a költségvetésből. A támogatás lehetővé teszi 150 új elektromos gépjármű töltőállomás telepítését, továbbá 2023-ra valószínűsíthetően 747-tel megnöveli az ország közutain közlekedő, nyilvántartásba vett elektromos gépjárművek számát.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

www.etransports.lv

PROJEKTEK

AZ IDŐJÁRÁS SZESZÉLYEITŐL VÉDVE A MAGASBAN

**A BERUHÁZÁS
ÖSSZÉRTÉKE:
1 744 700 EUR**

**UNIÓS HOZZÁJÁRULÁS:
1 146 600 EUR**

A németországi Ruhland városában működő WP Systems SkyServiceShop elnevezésű szabadalmaztatott mobil műhelye egy innovatív szellapát-karbantartó rendszer. A szervizkamra, amely elsőként teszi lehetővé, hogy az időjárás viszonyoktól függetlenül tervezett szervizelést végezzenek a szellapátokon, javítja majd a szélerőművek (költség)hatékonyságát.

Napjainkban a szélturbinák forgólapátjain elvégzendő karbantartási munkálatok sokszor nehezen kivitelezhetők – ezt a feladatot gyakran köteleket és állványokat használó ipari alpinistákkal oldják meg, akik a munkát csak megfelelő időjárás körülmények közepette tudják elvégezni. Ez azt jelenti, hogy éves viszonylatban a szervizelésre alkalmas napok száma a változó hőmérséklet és időjárás viszonyok miatt korlátozott, ami gondot okoz a szélerőművek felügyeleti, karbantartási és javítási feladatainak tervezésében.

Ebből fakadóan a szélturbinák lapátjai nagyobb károsodást szenvednek, ami növeli a karbantartási és javítási költségeket. Következésképpen – globális viszonylatban – a jelenleg üzemelő szélerőműparkok kapacitása nem hasznosul teljes mértékben.

A szélerőművek egész éves karbantartása terén jelentkező kihívások kezelése érdekében az Európai Regionális és Fejlesztési Alap támogatást nyújt az innovatív SkyServiceShop kezdeményezés számára.

A légi közlekedés terén jártas fejlesztőmérnökök és hivatásos formatervezők segítségével a WP Systems csapata kifejlesztette a turbinára rögzített forgólapátra szerelhető, zárt szervizhelyiség új koncepcióját. Ez a szabadalmaztatott rugalmas megoldás úgy tűnik, kielégíti az ügyfelek igényeit, és várhatólag kitölti a szélerőművek karbantartási piacán tátongó űrt.

Innovatív, adaptálható és biztonságos

A SkyServiceShop egy zárt terű mobil szervizkamra, amely műhelyként van berendezve. A szervizkamra védelmet nyújt az időjárás viszontagságai ellen, bármely időben lehetővé téve a szélturbinalapátok gyors, költséghatékony és terv szerinti felügyeletét, karbantartását és javítását.

A szervizkamrát újdonságot jelentő mozgó padlóval látták el, amely a kamrát a lehető leghamarábban a forgólapáthoz rögzíti. A szervizkamra számos lapátmérethez és -típushoz adaptálható, a padló pedig akár a lapát felületéig kitolható. Ez akadálytalan hozzáférést biztosít a lapát esetlegesen javításra szoruló területeihez.

A szervizkamra esőben is használható, mert a SkyServiceShop által alkalmazott vízzáró koncepció elvezeti az esővizet a tevékenységi területről. A szervizkamra fűtése, légkondicionáló rendszere és ergonómiája megfelelő körülményeket teremt a hatékony és professzionális karbantartási szolgáltatások végrehajtásához.

A szervizkamra gépjárművel vontatott utánfutóként is szállítható, egyedi műszaki jellemzői pedig garantálják a kamrában dolgozó személyzet biztonságát. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

<http://windpowersystems.de/>

ESEMÉNYNAPTÁR

2017. JÚNIUS 1–2.

Helsinki (FI)

II. intelligens régiók konferencia

2017. JÚNIUS 26–27.

Brüsszel (BE)

Kohéziós fórum

2017. OKTÓBER 9–12.

Brüsszel (BE)

A régiók és városok európai hete

2017. OKTÓBER 10.

Brüsszel (BE)

RegioStars díjátadó ünnepség

JOGI KÖZLEMÉNY

Sem az Európai Bizottság, sem a nevében eljáró személyek nem tehetők felelőssé a jelen kiadványban szereplő információk felhasználásáért, illetve a gondos előkészítés és ellenőrzés ellenére esetleg előforduló hibáikért.

A jelen kiadvány nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság nézeteit és álláspontját.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2017

ISSN 1725-8219

© Európai Unió, 2017

A forrás feltüntetése esetén a sokszorosítás megengedett.

(*) Az érintett képekhez kapcsolódó jogokat kizárólag a *Panorama* magazin 60. számában történő felhasználásukhoz ruházták át, egyéb felhasználásuk tilos; a *Panorama* magazin 60. számában és annak különböző nyelvi változataiban a képek sokszorosíthatók, más célokból történő sokszorosításuk tilos.

Harmadik fél szerzői joga alá tartozó anyagok felhasználása, illetve sokszorosítása a szerzői jog tulajdonosának, ill. tulajdonosainak engedélyéhez kötött.

Printed in Belgium

A magazin angol, francia, német, bolgár, görög, spanyol, olasz, lengyel és román nyelven jelenik meg nyomtatásban, újrahasznosított papíron. A kiadvány online változata 22 nyelven áll rendelkezésre az alábbi weboldalon: http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/information/publications/panorama-magazine/

A kiadvány jelen számának végleges tartalma 2017 márciusában készült el.

FÉNYKÉPEK (OLDAL SZERINT JELÖLVE):

Fedőlap: © Európai Bizottság

4. oldal: © Daniel Cilia

3., 10., 11., 13., 15., 19., 21., 22., 23., 24.

25., 26., 30., 44., 45. oldalak: © Európai Bizottság

5., 6., 7. oldalak: © Málta kormánya

8. oldal: © iStock – sfabisuk

18. oldal: © Thinkstock – repistu

28., 29. oldalak: © Marc Detiffe / © Maxime Delvaux /

@ FrancoisLichtlé, SPRB Brussels / @EFRO Vlaanderen /

@ SPW / © Idelux Projets Publics – Kevin Manand

31. oldal: © Thinkstock – HildaWeges

32. oldal: © Nyugat-Görögország régió

32., 35., 36., 37. oldalak: © Nyugat-Görögország régió

40. oldal: © Gazdaságfejlesztési Minisztérium,

Lengyelország

43. oldal: © Sociedad publica de gestión y promoción

turística y cultural del principado de Asturias, s.a.u.

46. oldal: © Valdemar Lindekrantz

47. oldal: © Európai Bizottság

48. oldal: © Diego Occhi

50. oldal: © Pénzügyminisztérium, Lettország

51. oldal: © Dán Üzleti Hatóság

52. oldal: © Északi Kereskedelmi és Iparkamara

53. oldal: © etransports

54. oldal: © windpowersystems

MARADJ KAPCSOLATBAN

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
 #CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyRegion

flickr.com/euregional

RegioNetwork

yammer.com/RegioNetwork

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
 @CorinaCretuEU

Az eseményekről további információkat az Inforegio weboldal Eseménynaptár lapján találhat:
http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/newsroom/events/

■ Kiadóhivatal

Európai Bizottság
 Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság
 Kommunikáció – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brussels
 E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu